

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE**

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Zagreb, kolovoz 2016.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavaka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o zaštiti životinja, objavljen je u Narodnim novinama, br. 135/06 od 13. prosinca 2006. godine, a stupio je na snagu 1. siječnja 2007. godine, osim sljedećih odredaba:

- kojom je onemogućeno držanje muznih krava na vezu, a koja je stupila na snagu 1. siječnja 2012. godine
- kojom je zabranjeno uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krvna, a koja stupa na snagu 1. siječnja 2017. godine.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti životinja, koje su objavljene u Narodnim novinama, br. 37/2013 od 28. 3. 2013. godine, a stupile na snagu 5. travnja 2013. godine preuzete su radi provedbe sljedeće direktive Europske unije u području dobrobiti životinja:

- Direktiva Vijeća 83/129/EEZ od 28. ožujka 1983. o uvozu koža mladunaca određenih vrsta tuljana i proizvoda od njih u države članice (SL L 91, 9. 4. 1983.)
- Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8. 8. 1998., u dalnjem tekstu: Direktiva Vijeća 98/58/EZ)
- Direktiva Vijeća 1999/22 od 29. ožujka 1999. o držanju divljih životinja u zoološkim vrtovima (SL L 94, 9. 4. 1999., u dalnjem tekstu: Direktiva Vijeća 98/58/EZ)
- Direktiva Vijeća 1999/74/EZ od 17. srpnja 1999. kojom se određuju minimalni standardi za zaštitu kokoši nesilica (SL L 203, 3. 8. 1999., u dalnjem tekstu: Direktiva Vijeća 1999/74/EZ)
- Direktiva Komisije 2002/4/EZ od 30. siječnja 2002. o registraciji gospodarstava koje drže kokoši nesilice obuhvaćenih Direktivom Vijeća 1999/74/EZ (SL L 30, 31. 1. 2002., u dalnjem tekstu: Direktiva Komisije 2002/4/EZ)
- Direktiva Vijeća 2007/43/EZ od 28. lipnja 2007. o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (SL L 182, 12. 7. 2007., u dalnjem tekstu: Direktiva Vijeća 2007/43/EZ)
- Direktiva Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (SL L 10, 15. 1. 2009., u dalnjem tekstu: Direktiva Vijeća 2008/119/EZ)

Direktive Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (SL L 47, 18. 2. 2009., u dalnjem tekstu: Direktive Vijeća 2008/120/EZ),

- Direktiva 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o zaštiti životinja koje se koriste za znanstvene svrhe (SL L 276, 20. 10. 2010., u dalnjem tekstu: Direktiva 2010/63/EU).

Zakonom o provedbi uredbi Europske unije o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 125/2013) prestale su važiti odredbe Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/2006 i 37/2013), a kojima su se preuzele i provodile uredbe Europske unije u području dobrobiti životinja.

Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06, 37/13 i 125/13) uz odredbe direktiva Europske unije u području dobrobiti životinja sadržava i odredbe od nacionalnog interesa u području dobrobiti životinja

Vodeći računa o zahtjevima organizacija za prava i dobrobit životinja te javnosti za povećanjem razine dobrobiti životinja tijekom njihovog posjedovanja i korištenja odnosno za utvrđivanjem zabrane korištenja životinja u pojedinim područjima u kojima se one koriste, a u uvjetima razvoja i napretka tehnologije i znanosti, takav način postupanja sa životnjama drži se nepotrebним, ovim Prijedlogom zakona o zaštiti životinja (u dalnjem tekstu: Prijedlog zakona) propisuju se odredbe koje doprinose dalnjem unaprjeđuju pojedinih područja korištenja životinja odnosno njihove dobrobiti.

Istodobno, budući dana 1. siječnja 2017. godine stupa na snagu odredba kojom je zabranjeno uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krvna, za uzgajivače činčila koje se koriste u svrhu proizvodnje krvna, ovim Prijedlogom zakona utvrdit će se prijelazno razdoblje od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Prijedloga zakona tj. do 1. siječnja 2018. godine, a u kojem razdoblju uzgajivači činčila trebaju prestati s njihovom proizvodnjom te trebaju osigurati njihovu dobrobit.

Naime, po stupanju na snagu ovoga Prijedloga Zakona dio ženki činčila će biti u različitim fazama skotnosti te je potrebno utvrđenim prijelaznim razdobljem omogućiti da se ženke činčila okote i da mlade životinje dostignu zrelost koja je potrebna za njihovo korištenje i nakon toga prestanak njihove proizvodnje. Ženke činčila nose mlade 112 dana, a do dostizanja zrelosti životinja potrebno je najmanje 8 mjeseci tako da je predloženo prijelazno razdoblje optimalno za prestanak proizvodnje činčila koje se koriste u svrhu proizvodnje krvna.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim Prijedlogom Zakona uređuju se sljedeća pitanja:

I. Opće odredbe

II. Osnovne odredbe o zaštiti životinja

1. U odnosu na važeće zakonodavstvo radi zaštite i dobrobiti životinja propisane su daljnje zabrane postupanja prema životnjama:

- držanje u zatočeništvu dupina i ostalih morskih sisavaca iz porodice *Cetacea*, osim u svrhu liječenja, oporavka i zbrinjavanja

- spolni odnos čovjeka i životinje, kao i s tim izjednačeni postupci ili bilo kakvi drugi postupci sa životinjama radi zadovoljavanja spolnih potreba čovjeka
- čupanje perja živoj peradi, protivno odredbama ovoga Zakona
- pucanje u životinje bez obzira na vrstu oružja ili sprave za pucanje, osim za potrebe omamljivanja ili usmrćivanja životinja te u svrhu zaštite sigurnosti ljudi i životinja
- bacanje petardi na životinje ili drugih pirotehničkih sredstava
- korištenje za rasplod životinja koje nisu spolno zrele i koje nisu završile svoj rast, životinja nakon odbijanja mладунčadi koje se još nisu oporavile te korištenje bolešću iscrpljene, ozlijedene ili prestrašene životinje
- korištenje kopitara za izvlačenje trupaca iz šuma (samaraši), osim u teško pristupačnim područjima gdje to nije moguće bez korištenja kopitara
- držanje divljih životinja i stranih životinjskih vrsta u ugostiteljskim objektima te u svrhu prikazivanja javnost, osim u zoološkim vrtovima
- izlaganje pasa s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa.

2. Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

3. Zaštita životinja pri usmrćivanju odnosno utvrđuje se kada se usmrćivanje životinja može provesti

4. Uvjeti prijevoza životinja u nekomercijalne svrhe

III. Zaštita životinja koje se koriste u znanstvene svrhe

Ovim dijelom Prijedloga zakona preuzimaju se i provode odredbe Direktive 2010/63/EU.

IV. Držanje životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje

Radi zaštite životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje donesene su sljedeće direktive Europske unije: Direktiva Vijeća 98/58/EZ, Direktiva Vijeća 1999/74/EZ, Direktiva Komisije 2002/4/EZ, Direktiva Vijeća 2007/43/EZ, Direktiva Vijeća 2008/119/EZ i Direktiva Vijeća 2008/120/EZ koje se preuzimaju i provode odredbama ovoga Prijedloga Zakona.

V. Zaštita divljih životinja

Ovaj dio Prijedloga zakona obuhvaća zaštitu divljih životinja u prirodnim staništima te divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa.

VI. Zaštita kućnih ljubimaca

Dobrobit kućnih ljubimaca, uključujući njihovo zdravlje, zbog velikog broja različitih vrsta životinja koje se mogu držati kao kućni ljubimci često je teško osigurati kako zbog različitih vrsti svojstvenih uvjeta držanja, tako i zbog financijskih razloga, jer je najčešće osiguranje potrebnih uvjeta držanja životinja povezano s visokim troškovima.

Isto tako, određene životinje mogu predstavljati opasnost za zdravlje drugih životinja, ljudi i okoliš te mogu prenositi zarazne bolesti, što posljedično može dovesti do velikih ekonomskih šteta te se ovim Prijedlogom zakona uređuje koje se vrste životinja mogu uzgajati, prodavati i držati kao kućni ljubimci.

U cilju osiguranja uvjeta držanja za pse i primjerene skrbi o njima, osobama koje sakupljaju napuštene i izgubljene pse s namjerom da ih spase, a drže više od devet pasa koji više ne sišu ovim Prijedlogom zakona utvrđena je odredba da kao posjednici moraju udovoljiti uvjetima za sklonište za životinje.

Kako bi se onemogućila prodaja ili darovanje kućnih ljubimaca maloljetnim osobama u tu svrhu pri prodaji ili udomljavanju životinja kupac odnosno udomitelj mora se identificirati putem javne isprave.

Glede poboljšanja uvjeta držanja kućnih ljubimaca u odnosu na pse ovim Prijedlogom zakona zabranjeno je držati pse stalno vezane ili ih držati u prostorima za odvojeno držanje pasa bez omogućavanja slobodnog kretanja izvan tog prostora.

Također ovim dijelom Prijedloga zakona propisane su odredbe o kontroli razmnožavanja kućnih ljubimaca te o uzgoju kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji.

Uz registraciju uzgoja kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki iste vrste životinja ovim Prijedlogom zakona propisana je obveza evidentiranja uzgoja kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s manje od tri rasplodne ženke iste vrste životinja. Time se omogućava svima jednak položaj na tržištu te praćenje prometa životinja, što do sada nije bilo riješeno na odgovarajući način.

VII. Zaštita životinja u zoološkim vrtovima

Ovim Prijedlogom Zakona preuzimaju se i provode odredbe Direktive Vijeća 1999/22.

VIII. Zaštita životinja koje se koriste u cirkuskim predstavama, za filmska i televizijska snimanja, izložbe, smotre, natjecanja, predstave i u druge svrhe s ciljem predstavljanja životinja

Ovim Prijedlogom zakona zabranjuje se držanje životinja u cirkusima te njihovo korištenje u cirkuskim predstavama u cilju njihove zaštite i dobrobiti, osim domaćih životinja u svrhu prikazivanja vrsti svojstvenog ponašanja koje je istovjetno ponašanju životinja u prirodnom okolišu.

IX. Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja

Napuštene i izgubljene životinje, a osobito psi izazivaju veliku zainteresiranost javnosti i organizacija za prava i dobrobit životinja što iziskuje značajan angažman državnih tijela, osobito veterinarske inspekcije u rješavanju navedene problematike koja nastaje kao rezultat nedovoljne educiranosti i svijesti posjednika pasa o odgovornom posjedovanju životinja, a zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja iziskuje i značajna financijska sredstva koja izdvajaju jedinice

lokalne ili područne (regionalne) samouprave. U cilju poticanja zaštite životinja, povećanja svijesti javnosti, osobito mladih i posjednika o odgovornom posjedovanju životinja, prema ovom Prijedlogu zakona jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave moraju organizirati koordinacijske radne skupine i preko njih osigurati komunikaciju svih zainteresiranih dionika kako bi se postiglo učinkovitije rješavanje problematike napuštenih i izgubljenih životinja te skrbi za životinje.

Mjerama koje se provode u svrhu povećanja svijesti o odgovornom posjedovanju životinja ujedno će se dugoročno rasteretiti i proračuni jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave za sredstva za zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja te će se poboljšati skrb za životinje, a posljedično i dobrobit te zdravlje životinja.

Radi kontrole prometa pronađenih neoznačenih pasa te kontrole razmnožavanja životinja ovim Prijedlogom zakona utvrđeno je da sklonište za životinje mora osigurati označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od 24 sata od dolaska u sklonište, osigurati označavanje i registraciju mačaka te osigurati trajnu sterilizaciju pronađenih pasa i mačaka.

U cilju praćenja prometa udomljenih pasa ovim Prijedlogom zakona propisano je da u slučaju unosa pasa iz skloništa za životinje u države članice ili treće zemlje posjednik psa mora nadležnoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje upisnika pasa prijaviti mjesto odredišta gdje će pas biti smješten i podatke o novom udomitelju što se upisuje u upisnik.

X. Zaštita životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca

U odnosu na važeće zakonodavstvo ovim dijelom Prijedloga zakona je u cilju kontrole prometa životnjama utvrđena obveza prodavatelja da pri oglašavanju prodaje životinje objavi podatke o uzgoju iz kojeg životinja potječe, a za pse starije od tri mjeseca, broj mikročipa psa i broj mikročipa majke psa ili za pse mlađe od tri mjeseca broj mikročipa majke.

XI. Nadzor

Inspeksijski nadzor prema ovom Prijedlogu Zakona provode veterinarski odnosno stočarski inspektorji Ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, a nadzor vezano za postupanje s divljim životnjama pronađenim izvan prirodnog staništa, uvjete i način držanja kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim ili izgubljenim životnjama prema općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave provode komunalni redari. Također ovim Prijedlogom zakona predlaže se da inspeksijski nadzor prodaje životinja provodi ministarstvo nadležno za financije prema propisima kojima je uređen djelokrug rada i ovlasti ministarstva nadležnog za financije u području prometa roba.

Davanjem većih ovlasti komunalnim redarima doprinosi se povećanju odgovornosti posjednika životinja čime će se već na razini jedinica lokalne samouprave pri kontroli držanja kućnih ljubimaca, uključujući kontrolu označavanja pasa značajno smanjiti broj neoznačenih i napuštenih životinja.

XII. Prekršajne odredbe

U odnosu na Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06, 37/13 i 125/13) koji prestaje važiti stupanjem na snagu ovoga Prijedloga zakona nije propisana prekršajna odredba za ubijanje (usmrćivanje) životinje budući je to kazneno djelo.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Propisivanjem brojnih odgovornosti i obveza pravnih i fizičkih osoba radi zaštite životinja, a u odnosu na postupanje sa životnjama te poboljšanjem odredbi o nadzoru ovim Prijedlogom zakona doprinosi se unaprjeđenju zaštite životinja.

Budući u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2017. godine više neće biti dozvoljeno uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krvna, ovim Prijedlogom zakona daje se uzgajivačima činčila mogućnost da do 1. siječnja 2018. godine u potpunosti okončaju takvu proizvodnju.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave moraju osigurati sredstva za:

- pružanje pomoći ozlijedenim životnjama, ako nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju
- postupanje s divljim životnjama pronađenim izvan prirodnog staništa
- nadzor uvjeta i načina držanja kućnih ljubimaca prema općim aktima predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave
- poslove sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja
- troškove organizacije koordinacijske radne skupine čija je zadaća koordinacija u primjeni propisa iz područja zaštite životinja te razvoj dobre prakse, a u svrhu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, kroz povećanje svijesti javnosti i posjednika o odgovornom posjedovanju životinja.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Predmet propisa

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuje odgovornost i obveze fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja, što uključuje zaštitu njihovog života, zdravlja i dobrobiti; način postupanja sa životnjama; uvjeti koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, izvođenju zahvata na životnjama, usmrćivanju, prijevozu, korištenju životinja u znanstvene svrhe , držanju životinja u zoološkim vrtovima, u cirkusima i drugim predstavama, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životnjama, inspekcijski nadzor i prekršajne odredbe.

Pravni akti Europske unije

Članak 2.

Ovaj Zakon sadržava odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktive Vijeća 83/129/EEZ od 28. ožujka 1983. o uvozu koža mladunaca određenih vrsta tuljana i proizvoda od njih u države članice (SL L 91, 9. 4. 1983.)
2. Direktive Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8. 8. 1998.)
3. Direktive Vijeća 1999/22 od 29. ožujka 1999. o držanju divljih životinja u zoološkim vrtovima (SL L 94, 9. 4. 1999.)
4. Direktive Vijeća 1999/74/EZ od 17. srpnja 1999. kojom se određuju minimalni standardi za zaštitu kokoši nesilica (SL L 203, 3. 8. 1999.)
5. Direktive Komisije 2002/4/EZ od 30. siječnja 2002. o registraciji gospodarstava koje drže kokoši nesilice obuhvaćenih Direktivom Vijeća 1999/74/EZ (SL L 30, 31. 1. 2002.)
6. Direktive Vijeća 2007/43/EZ od 28. lipnja 2007. o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (SL L 182, 12. 7. 2007.)
7. Direktive Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (SL L 10, 15. 1. 2009.)
8. Direktive Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (SL L 47, 18. 2. 2009.)
9. Direktive 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o zaštiti životinja koje se koriste za znanstvene svrhe (SL L 276, 20. 10. 2010.).

Područje primjene

Članak 3.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve životinje kralježnjake.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ovaj se Zakon primjenjuje i na glavonošce iz razreda *Cephalopoda* koji se koriste u znanstvene svrhe .

(3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na gospodarenje lovištem i divljači, ali se primjenjuje na:

1. uzgoj i držanje životinja koje se koriste kao pomoć u lovnu
2. uzgoj i držanje izvan lovišta životinja za potrebe lova.

(4) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ribolov.

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *analgezija* je postupak smanjenja ili isključenja osjećaja боли u životinja, koji se provodi sredstvima posebne namjene, a bez gubitka svijesti
2. *anestezija* je postupak isključenja osjećaja боли u životinja sredstvima posebne namjene
3. *circusi i predstave sa životnjama* su predstave koje organiziraju pravne ili fizičke osobe u kojima sudjeluju i životinje, a čiji je cilj zabaviti publiku
4. *divlje životinje* su sve životinje, što uključuje i strane životinske vrste, osim domaćih životinja, kućnih ljubimaca, službenih životinja i radnih životinja
5. *dobavljač* je svaka fizička ili pravna osoba, osim uzbajivača životinja koje se koriste u znanstvene svrhe, koja nabavlja životinje radi njihova korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe, za proizvodnju bioloških pripravaka te za upotrebu njihovih tkiva, organa i trupova, uz zaradu ili bez nje
6. *domaće životinje* su životinje koje je čovjek pripitomio i udomaćio i koje uzgaja radi proizvodnje hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (u dalnjem tekstu: nusproizvodi) te u druge gospodarske svrhe
7. *izgubljena životinja* je životinja koja je odlutala od posjednika i on je traži
8. *kirurški zahvati za potrebe provođenja pokusa na životnjama* (u dalnjem tekstu: kirurški zahvat) su operativni postupci i instrumentalne tehnike pri kojima se obavlja rez na koži, sluznicama ili vezivnom tkivu
9. *korisnik* je svaka fizička ili pravna osoba koja koristi životinje u pokusima, za proizvodnju bioloških pripravaka te koja usmrćuje životinje u svrhu korištenja njihovih organa, tkiva i trupova, uz zaradu ili bez nje
10. *kućni ljubimci* su životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje
11. *laboratorijske životinje* su pokusne životinje koje se užgajaju u svrhu korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe te za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja i za proizvodnju bioloških pripravaka i to: miš (*Mus musculus*), štakor (*Rattus*

norvegicus), zamorac (*Cavia porcellus*), zlatni hrčak (*Mesocricetus auratus*), kineski hrčak (*Cricetulus griseus*), mongolski skakač (*Meriones unguiculatus*), kunić (*Oryctolagus cuniculus*), pas (*Canis familiaris*), mačka (*Felis catus*), sve vrste primata koji ne uključuju čovjeka, žaba *Xenopus (laevis, tropicalis)* i *Rana (temporaria pipens)* i zebrica (*Danio rerio*)

12. *ministar* je ministar nadležan za poslove poljoprivrede

13. *načelo 3R* je skup načela zamjene korištenja pokusnih životinja metodama koje ne zahtijevaju njihovu upotrebu, upotrebe što manjeg broja pokusnih životinja i poboljšanje uvjeta uzgoja i nabave pokusnih životinja te provođenja pokusa

14. *nadležno tijelo* je ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, uprava nadležna za poslove veterinarstva

15. *napuštena životinja* je životinja koju je posjednik svjesno napustio ili je se odrekao, kao i životinja koju je napustio zbog više sile kao što su bolest, smrt ili gubitak slobode te životinja koje se posjednik svjesno odrekao

16. *nezdružljive životinje* su životinje koje, pri zajedničkom držanju, mogu jedna drugoj prouzročiti neželjenu bredost, ozljede ili smrt

17. *objekt za potrebe korištenja životinja u znanstvene svrhe* (u dalnjem tekstu: objekt) je svaka instalacija, zgrada, skupina zgrada ili drugi prostori, a može uključivati prostor koji nije u potpunosti ograđen te pokretna postrojenja

18. *odobrenje pokusa* je odobrenje koje donosi nadležno tijelo za provođenje pokusa na životinjama u okviru projekta

19. *omamljivanje životinje koja se usmrćuje* (u dalnjem tekstu: omamljivanje) je svaki dopušteni namjerno provedeni postupak koji dovodi do gubitka svijesti i osjetljivosti bez боли što traje do smrti životinje

20. *opasne životinje* su životinje koje mogu ugroziti zdravlje i sigurnost ljudi i životinja te koje pokazuju napadačko ponašanje prema čovjeku

21. *pokus* je postupak koji uključuje bilo koju invazivnu ili neinvazivnu upotrebu životinja u pokusne ili druge znanstvene svrhe sa poznatim ili nepoznatim ishodom, ili u obrazovne svrhe, koja životinji može prouzročiti određenu razinu boli, patnje, stresa ili trajnog oštećenja u jednakoj ili većoj mjeri od uboda igle izvedenog u skladu s dobrom veterinarskom praksom

22. *pokusne životinje* su životinje koje se upotrebljavaju ili su namijenjene upotrebi u pokusu ili u obrazovne svrhe te za proizvodnju bioloških pripravaka i koje se usmrćuju u svrhu korištenja njihovih organa, tkiva i trupova, zajedno s larvalnim oblicima koji se hrane samostalno i fetalnim oblicima sisavaca od zadnje trećine njihova uobičajenog razvoja te životinje koje su na ranijem stupnju razvoja, ukoliko je životinja ostavljena na životu nakon tog razvojnog stupnja, a vjerojatno je da će uslijed provedenih pokusa osjećati bol, patnju, stres ili trajno oštećenje nakon što je

dostigla taj razvojni stupanj. Pokusne životinje su i glavonošci iz razreda *Cephalopoda* koji se koriste ili su namijenjeni korištenju u pokusima

23. *posjednik životinje* (u dalnjem tekstu: posjednik) je svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili skrbnik stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje

24. *p rijevoz* je premještanje životinja prijevoznim sredstvom u nekomercijalne svrhe, uključujući utovar na mjestu polaska i istovar na krajnjem odredištu

25. *primati koji ne uključuju čovjeka za potrebe znanstvenih istraživanja* su vrste životinja koje uključuju čovjekolike majmune, majmune Starog svijeta i majmune Novog svijeta

26. *prirodno stanište* je jedinstvena funkcionalna jedinica ekološkog sustava određena zemljopisnim i abiotičkim svojstvima

27. *projekt* je program rada koji ima definiran znanstveni cilj i uključuje jedan ili više pokusa

28. *radne životinje* su psi koji služe kao tjelesni čuvari i čuvari imovine, psi vodiči slijepih i oni koji služe za pomoć, psi tragači i psi koji služe obavljanju drugih poslova, kopitari i druge životinje kojima se čovjek služi za obavljanje drugih poslova, osim proizvodnje

29. *sklonište za životinje* je objekt u kojem se smještaju i zbrinjavaju napuštene i izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna skrb i pomoć

30. *službene životinje* su životinje koje imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela

31. *snimanje* je postupak izrade snimke u komercijalne svrhe u kojima se upravlja životnjama tijekom njihovog nastupa

32 *sputavanje* je primjena postupaka za sputavanje pokreta životinja da bi se poštijele svake boli, patnje, straha ili uznemiravanja koje se može izbjegći pri rukovanju životnjama

33. *strane životinske vrste* su životinske vrste koje prirodno ne obitavaju na području Republike Hrvatske

34. *usmrćivanje* je bilo koji namjerno provedeni postupak koji dovodi do smrti životinje

35. *utrke pasa* su utrke pasa koje se organiziraju u svrhu ostvarivanja dobiti

36. *uzgajivač životinja koje se koriste u znanstvene svrhe* (u dalnjem tekstu: užgajivač) je svaka fizička ili pravna osoba koja užgaja, odnosno drži laboratorijske životinje radi njihova korištenja u pokusima ili za upotrebu njihovih tkiva, organa ili trupova u znanstvene ili obrazovne svrhe ili u svrhu proizvodnje ili prvenstveno u tu svrhu užgaja druge životinje, uz zaradu ili bez nje

37. *zahvat* je postupak koji dovodi do oštećenja ili gubitka dijela tijela životinje osjetljivog na bol ili promjene u koštanoj strukturi

38. *zoološki vrt* sačinjavaju prostori i nastambe u kojima pravne ili fizičke osobe obavljaju djelatnost predstavljanja i zaštite životinja i njihovih staništa te čija je stalna izložba osnovana s ciljem promicanja zaštite životinja i prirode kroz edukaciju, istraživanje i rekreativnu aktivnost, a otvorena je za javnost najmanje sedam dana godišnje.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, odnose se jednakom na muški i ženski rod.

DIO DRUGI

OSNOVNE ODREDBE O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja

Članak 5.

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati, nanositi im bol, patnju i ozljede te ih namjerno izlagati strahu i bolestima, protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je:

1. uzbudjati životinje na način da trpe bol, patnju i strah te ih namjerno ozljedivati, protivno pravilima struke odnosno najnovijim znanstvenim dostignućima

2. uvoziti i prodavati životinje koje potječu iz uzgoja iz točke 1. ovoga stavka

3. pri uzgoju životinja povećavati agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama

4. huškati životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih obučavati na agresivnost, osim pri školovanju službenih pasa i za potrebe sportske radne i lovne kinologije prema kinološkim standardima pod vodstvom osposobljenih osoba

5. obučavati životinje za borbe, organizirati borbe životinja, osim tradicionalnih natjecanja bikova ili sudjelovati u njima, posjećivati ih i oglašavati te u vezi s borbama organizirati klađenje i sudjelovati u klađenju

6. davati žive životinje kao nagrade u igrama na sreću

7. koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, čijim korištenjem se uzrokuje bol
8. organizirati utrke pasa
9. davati stimulanse ili druge nedopuštene tvari životnjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama
10. koristiti nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja te povećanja fizičkih performansi životinja
11. koristiti životinje za filmska i televizijska snimanja, oglašavanje, izložbe, smotre, natjecanja ili predstave ako ih se pri tome prisiljava na neprirodno ponašanje ili se kod životinja izaziva bol, patnja, ozljede, strah ili smrt
12. prisiljavati životinje na ponašanje koje kod njih izaziva bol, patnju, ozljede ili strah protivno odredbama ovoga Zakona
13. izlagati životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu ili nedostatku kisika, čime se kod životinja uzrokuje bol, patnja, ozljede, strah ili smrt
14. davati životnjama hranu ili tvari čije uzimanje uzrokuje bol, patnju, ozljede, strah ili smrt
15. prisiljavati životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ukoliko to ne odredi veterinar u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili u svrhe pokusa ili ako nije znanstveno opravdano
16. zanemarivati životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu
17. životnjama odsijecati dijelove tijela koji su osjetljivi na bol protivno odredbama ovoga Zakona
18. hraniti životinje živim životnjama, osim ako je isto potrebno za preživljavanje životinje te ako se time oponašaju uvjeti u prirodi
19. upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovnu
20. ograničavati kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah protivno odredbama ovoga Zakona
21. omamljivati, klati ili usmrćivati životinje u ritualne svrhe
22. uzbudjati životinje u svrhu proizvodnje krvna
23. uvoziti kože i proizvode od kože mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe,

24. držati u zatočeništvu dupine i ostale morske sisavce iz porodice *Cetacea*, osim u svrhu liječenja, oporavka i zbrinjavanja te kao službene životinje
25. ubadanje životinja, stiskanje, natezanje ili savijanje dijelova tijela ili vješanje životinja, osim ako se ne radi o postupcima u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja (SL L 303, 18. 11. 2009.) (u dalnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1099/2009) te udaranje, potapanje ili gušenje životinja na drugi način, bacanje ili namjerno gaženje životinja prijevoznim sredstvima
26. spolni odnos čovjeka i životinje, kao i s tim izjednačeni postupci ili bilo kakvi drugi postupci sa životinjama radi zadovoljavanja spolnih potreba čovjeka
27. izlaganje životinja vatri, vrućim predmetima, nagrizajućim ili otrovnim tvarima te drugim fizikalnim ili kemijskim djelovanjima, protivno odredbama ovoga Zakona
28. čupanje perja živoj peradi protivno odredbama ovoga Zakona
29. pucanje u životinje bez obzira na vrstu oružja ili sprave za pucanje, osim za potrebe omamljivanja ili usmrćivanja životinja te u svrhu zaštite sigurnosti ljudi i životinja protivno odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EZ) br. 1099/2009
30. bacanje petardi na životinje ili drugih pirotehničkih sredstava
31. korištenje za rasplod životinja koje nisu spolno zrele i koje nisu završile svoj rast, životinja nakon odbijanja mладунčadi koje se još nisu oporavile te korištenje bolešću iscrpljene, ozlijedene ili životinje koje nisu spremne za parenje
32. korištenje kopitara za izvlačenje trupaca iz šuma (samaraši), osim u teško pristupačnim područjima gdje to nije moguće bez korištenja kopitara
33. trčanje životinja privezanih uz motorno prijevozno sredstvo koje je u pokretu
34. držanje životinja u ugostiteljskim objektima u svrhu ukrašavanja prostora, osim ako se životinjama ne osiguraju primjereni uvjeti držanja i onemogući uznemiravanje
- 35 korištenje divljih životinja u komercijalne svrhe, osim za uzgoj i držanje u svrhu proizvodnje te držanja u zoološkom vrtu
36. držanje i korištenje divljih životinja u svrhu prikazivanja javnosti, osim u zoološkim vrtovima te u skladu s člankom 62. stavkom 5. ovoga Zakona
37. izlaganje pasa s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa
38. parenje domaćih pasa i mačaka s divljim životinjama
39. zajedničko držanje nezdružljivih životinja.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, dopušteni su postupci:

1. koji su primjenjuju iz veterinarsko-zdravstvenih razloga ili se iz drugoga razloga poduzimaju radi zaštite životinja
2. koji se provode u svrhu kontrole bolesti ljudi i životinja
3. koji se provode u svrhu suzbijanja štetnika
4. kontrole kretanja životinja koje se užgajaju u svrhu proizvodnje upotrebom elektro-šokova te postavljanje električnih ograda za životinje
5. koji se provode u pokušne svrhe uz znanstveno opravdanje
6. usmrćivanja vatrenim oružjem uzgojene divljači u oborima kad životinje nije moguće sputati u svrhu klanja ili bi takav postupak ugrozio sigurnost i zdravlje ljudi odnosno životinja
7. omamljivanja ili usmrćivanja opasnih životinja kada je potrebno osigurati sigurnost i zaštitu ljudi ili životinja.

(4) Detaljnija pravila o zabrani uvoza koža i proizvoda od koža mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe iz stavka 1. točke 23. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Zaštita životinja pri držanju i uzgoju

Članak 6.

(1) Posjednik ne smije:

1. privremeno ili stalno napustiti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje koje drži pod nadzorom
2. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju privremeno ili stalno naseliti u slobodnoj prirodi, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru u skladu s posebnim propisima o lovstvu
3. nanositi bol, patnju i ozljede životnjama pri dresuri.

(2) Posjednik mora pravodobno zatražiti veterinarsku pomoć i zbrinjavanje bolesnih ili ozlijedjenih životinja, veterinarsku pomoć pri porodu ako je potrebna i osigurati odgovarajuću njegu bolesnih, ozlijedjenih i iscrpljenih životinja.

Obveza pružanja pomoći životinji

Članak 7.

(1) Svatko tko ozlijedi životinju mora joj pružiti potrebnu pomoć, a ukoliko to nije u mogućnosti sam učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći.

(2) Ako nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju, pružanje potrebne pomoći životnjama mora organizirati i financirati jedinica lokalne samouprave na čijem je području životinja ozlijedena.

Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

Članak 8.

Svi operacijski i zootehnički zahvati na životnjama, osim onih iz članka 9. stavka 4. ovoga Zakona, moraju se obavljati uz primjenu anestezije ili analgezije u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva i pravilima struke.

Izvođenje zahvata na životnjama

Članak 9.

(1) Zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela osjetljivih na bol te uklanjanje ili uništavanje dijelova organa ili tkiva ili cijelih organa ili tkiva uključujući:

1. označavanje životinja protivno posebnim propisima iz područja veterinarstva
2. rezanje ušiju i repa pasa, uklanjanje i rezanje dijelova kandži mačaka osjetljivih na bol, rezanje glasnica i drugi zahvati kojima se utječe na cjelovitost tijela životinje protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka:

1. djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje ili uništavanje dijelova organa ili tkiva ili cijelih organa ili tkiva životinjskog tijela dopušteno je ako je prethodno provedena anestezija, a u postoperativnom tijeku analgezija, i to:

- ako za pojedine zahvate postoje veterinarsko-zdravstveni razlozi, uključujući postupke za utvrđivanje bolesti
- radi provođenja pokusa na životnjama
- u svrhu kontrole razmnožavanja životinja, smanjenja agresivnosti životinja, zbog načina uzgoja životinja i
- u svrhu označavanja životinja.

2. djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih dijelova životinjskog tijela osjetljivih na bol dopušteno je u zootehničke svrhe uključujući sterilizaciju ako se takvim postupkom

sprječava bol, patnja i samoozljedivanje životinja ili ozljedivanje drugih životinja ili iz sigurnosnih razloga te kod lovačkih pasa u skladu s određenim kinološkim standardima, uz primjenu analgezije.

(3) Zahvati kod kojih bi životinja mogla patiti ili trpjeti jaku bol smiju se izvoditi samo nakon analgezije odnosno anestezije i uz postoperativnu njegu.

(4) Anestezija ili analgezija se ne provodi:

1. kada bi opasnost od anestezije ili analgezije bila nerazmjerna dobrobiti koja iz nje proizlazi
2. pri označavanju životinja, osim kada je to potrebno zbog sigurnosti osobe koja provodi označavanje
3. pri pojedinim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u skladu s pravilima struke
4. pri uzrokovavanju veće боли anestezijom ili analgezijom nego samim zahvatom
5. ako je kontraindicirana pokušnim rezultatima koji se pokušom žele utvrditi.

Zaštita životinja pri usmrćivanju

Članak 10.

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je usmrćivanje pasa i mačaka u svrhu proizvodnje hrane i drugih proizvoda.

(3) Za usmrćivanje životinja koriste se sredstva posebne namjene u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva i postupci prema pravilima struke.

Uvjeti za usmrćivanje životinja

Članak 11.

(1) Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

1. bi liječenje životinja bilo dugotrajno i povezano s patnjama, a ishod liječenja neizvjestan
2. je životinja dostigla visoku starost te joj otkazuju osnovne životne funkcije
3. životinja boluje od neizlječive bolesti

4. je takav postupak neophodan zbog provođenja mjera kontrole bolesti u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti ljudi ili nanijeti velike gospodarske štete
5. se takav postupak provodi u svrhu zaštite okoliša ili očuvanja prirodne ravnoteže
6. se takav postupak provodi u svrhu zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te zaštite imovine
7. u slučaju iz članka 49. stavka 3. i članka 60. stavka 3. ovoga Zakona te ako je protekao rok iz članka 67. stavka 3. ovoga Zakona
8. u slučaju iz članka 80. stavka 3. ovoga Zakona
9. se provodi u svrhu suzbijanja štetnika
10. je životinja koja se drži i uzgaja u svrhu proizvodnje bolesna ili ozlijedena, a životinju nije moguće liječiti ili bi korištene tvari utjecale na ispravnost proizvoda za ljudsku potrošnju
11. je potrebno u svrhu provođenja pokusa na životinjama te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka odnosno nakon provedenog pokusa ili korištenja životinje za proizvodnju bioloških pripravaka
12. je potrebno u svrhu rada ili obrazovanja na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja
13. se takav postupak provodi u svrhu dobivanja proizvoda od životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje
14. životinja trpi jaku i neotklonjivu bol
15. je razlog dobrobit životinje
16. je životinja uzgojena za korištenje u pokusima, ali se neće koristiti u predviđenom pokusu ili nekom drugom pokusu, pa se zato smatra suvišnom pokusnom životinjom ili ako je takav postupak potreban zbog dobrobiti pokusne životinje
17. je potrebno zbog viška jednodnevnih pilića ili embrija u kokošjim jajima.

(2) O usmrćivanju životinja u slučajevima iz stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga članka odlučuje posjednik na temelju prethodnog mišljenja veterinara, u slučajevima iz stavka 1. točaka 4., 5., 6. i 8. ovoga članka odlučuje veterinarski inspektor, u slučajevima iz stavka 1. točaka 7., 9., 10., 12., 13. i 17. ovoga članka odlučuje posjednik, u slučaju iz stavka 1. točke 14. ovoga članka odlučuje posjednik životinje uz mišljenje veterinara, a ako se posjednik ne može utvrditi ili nije dostupan o usmrćivanju odlučuje veterinarian, u slučajevima iz stavka 1. točaka 11. i 16. ovoga članka odlučuje veterinarian, a u slučaju iz stavka 1. točke 15. ovoga članka odlučuje veterinarian ili veterinarski inspektor .

(3) Životinje može usmrтiti samo veterinar ili stručno osposobljeni veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara, osim u slučajevima:

1. usmrćivanja životinja koje se uzbajaju i drže u svrhu proizvodnje
2. usmrćivanja životinja u svrhu provođenja pokusa te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka
3. usmrćivanja životinja za korištenje njihovih organa, tkiva i trupova u svrhu provođenja različitih postupaka ili u svrhu obrazovanja
4. suzbijanja štetnika
5. kada je neophodno bez odgađanja usmrтiti životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol
6. kada je usmrćivanje potrebno zbog očuvanja prirodne ravnoteže u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode
7. kada je usmrćivanje potrebno zbog sigurnosti i zaštite ljudi ili životinja te zaštite imovine ili okoliša.

(4) Posjednik bez odgađanja mora osigurati usmrćivanje životinje koja trpi jaku i neotklonjivu bol.

Uvjeti prijevoza životinja

Članak 12.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje tako da im se prijevozom uzrokuje bol, patnja, ozljede ili smrt koje je moguće izbjеći.

(2) Pri prijevozu životinja potrebno je udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. moraju se unaprijed poduzeti sve mjere kako bi se što je moguće više smanjila duljina putovanja i kašnjenja te zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja
2. životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje
3. prijevozna sredstva moraju se konstruirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljedivanje i patnja životinja te zaštiti njihova sigurnost
4. u prijevoznim sredstvima tijekom putovanja mora biti osigurano primjereni prozračivanje te životinje moraju biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih utjecaja
5. uređaji i oprema za utovar i istovar životinja moraju se konstruirati, izraditi, održavati i koristiti na način da se izbjegne bol, patnja i ozljedivanje životinja te da se zaštiti njihova sigurnost

6. uvjeti prijevoza životinja moraju se redovito provjeravati i održavati
7. za životinje se mora osigurati dovoljna podna površina da životinje mogu leći, ležati i ustati te visina tako da životinje mogu stajati u prirodnom položaju, primjereni vrsti i starosti životinje te trajanju putovanja
8. životnjama se u odgovarajućim razmacima moraju osigurati voda i hrana koje svojom kakvoćom i količinom moraju odgovarati vrsti, veličini i starosti životinje
9. životnjama se tijekom putovanja u odgovarajućim razmacima mora osigurati odmor
10. tijekom prijevoza životinja koje žive u vodi, a prevoze se u posebnim prijevoznim sredstvima ili spremnicima, mora se osigurati dovoljna količina vode odgovarajuće temperature i opskrba kisikom, ovisno o potrebama pojedine vrste životinja
11. visokobređe ženke u zadnjoj četvrtini brednosti i ženke u prvih tjedan dana nakon poroda ne smatraju se sposobnima za prijevoz, osim ako je potrebna hitna veterinarska pomoć
12. ako uspravan položaj spremnika u kojem se prevoze životinje nije jasno vidljiv izvana, u tom je slučaju navedeni položaj potrebno označiti.

DIO TREĆI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA KOJE SE KORISTE U ZNANSTVENE SVRHE

Rješenje o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika

Članak 13.

- (1) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osigurati odgovarajući smještaj pokusnih životinja i skrb o njima, označavanje i identifikaciju pokusnih životinja, vođenje evidencija i izvješćivanje nadležnog tijela.
- (2) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju prije započinjanja obavljanja djelatnosti uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika.
- (3) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo, koje čine dva službenika nadležnog tijela, sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili

integriranim prediplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem, veterinarske struke i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, a koje imenuje ministar.

(4) Nadležno tijelo donosi rješenje iz stavka 2. ovoga članka ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka te uvjete glede prostora i objekta u kojima su smještene životinje, opreme, naprava, izobrazbe i sposobnosti osoblja te ako osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu i njegu životinja, uklanjanje nusproizvoda i stručnu osobu odgovornu za dobrobit pokusnih životinja.

(5) Za svaku značajniju promjenu strukture ili funkcije objekta iz stavka 3. ovoga članka koja može negativno utjecati na dobrobit životinja, uzgajivač, dobavljač ili korisnik mora podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za donošenje rješenja kojim se odobrava takva promjena.

(6) Oblik i sadržaj zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, način uzgoja, nabave, korištenja i postupanja s pokusnim životnjama te uvjete za donošenje rješenja iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Ukidanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika

Članak 14.

(1) Ako se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da uzgajivač, dobavljač ili korisnik više ne ispunjava uvjete iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona, veterinarski inspektor određuje mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 78. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrđene nepravilnosti iz stavka 1. ovoga članka ugrožavaju dobrobit životinja veterinarski inspektor će uzgajivaču, dobavljaču ili korisniku zabraniti rad do uklanjanja nepravilnosti.

(3) Ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik u određenom roku ne ukloni utvrđene nepravilnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, nadležno tijelo ukida rješenje iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona te briše uzgajivača, dobavljača ili korisnika iz upisnika koji vodi nadležno tijelo u skladu s člankom 28. ovoga Zakona.

(4) Za vrijeme trajanja zabrane rada iz stavka 2. ovoga članka i po ukidanju rješenja iz stavka 3. ovoga članka, uzgajivač, dobavljač ili korisnik mora na vlastiti trošak osigurati dobrobit životinja.

(5) Učestalost i opseg inspekcijskih nadzora iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Povjerenstvo za dobrobit životinja uzgajivača, dobavljača i korisnika

Članak 15.

(1) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osnovati povjerenstvo za dobrobit životinja čija zadaća je savjetovati osoblje u vezi s dobrobiti životinja, skrbi, nabave i korištenja životinja te provođenja načela 3R.

(2) Savjeti, mišljenja i odluke povjerenstva za dobrobit životinja iz stavka 1. ovoga članka moraju se voditi u pisanom obliku i čuvati najmanje 3 godine.

(3) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju u povjerenstvo za dobrobit životinja iz stavka 1. ovoga članka imenovati veterinara i osobu odgovornu za dobrobit životinja, a korisnici uz veterinara i osobu odgovornu za dobrobit životinja moraju imenovati znanstvenog člana.

Korisnik

Članak 16.

(1) Pokus može provoditi samo korisnik koji ima rješenje o odobrenju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona i čiji je projekt odobrilo nadležno tijelo.

(2) Prije provođenja pokusa korisnik mora nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje projekta.

(3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka korisnik mora priložiti mišljenje povjerenstva za dobrobit životinja iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona i mišljenje osobe odgovorne za dobrobit životinja iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Nadležno tijelo potvrđuje korisniku primitak zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, odmah po primitku podneska elektroničkim putem uz naznaku roka iz članka 17. stavka 2. ovoga Zakona, a u kojem se donosi rješenje o odobrenju projekta.

(5) U slučaju primitka neurednog odnosno nepotpunog zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo elektroničnim putem upozorava na to korisnika i određuje rok od 30 dana u kojem je korisnik dužan otkloniti nedostatak, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini, a rok iz članka 17. stavka 2. ovoga članka počinje teći u trenutku predaje urednog i potpunog zahtjeva nadležnom tijelu.

(6) Oblik i sadržaj zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka te sadržaj mišljenja iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Rješenje o odobrenju projekta i produljenju projekta

Članak 17.

(1) Rješenje o odobrenju projekta donosi nadležno tijelo na temelju prethodne procjene projekta po podnesenom zahtjevu iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 35. ovoga Zakona o osnovanosti i opsegu predloženog projekta.

(2) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju projekta u roku od 40 radnih dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva, a kada je to opravdano zbog složenosti i višedisciplinarne naravi projekta, rok se može prodlužiti za dodatnih 15 radnih dana, o čemu nadležno tijelo prethodno obavještava podnositelja zahtjeva.

(3) Rješenjem o odobrenju projekta moraju se utvrditi sljedeći podaci:

- naziv i sjedište te OIB korisnika i broj odobrenja prema rješenju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona
- ime i prezime te OIB osobe odgovorne za provođenje projekta
- ime i prezime te OIB osobe odgovorne za usklađenost projekta s rješenjem o odobrenju projekta
- ime i prezime te OIB osobe odgovorne za dobrobit životinja
- ime i prezime te OIB imenovanog veterinara
- ime i prezime te OIB voditelja projekta i voditelja pokusa
- mjesto provođenja projekta s nazivom, adresom i OIB-om pravne ili fizičke osobe u čijem objektu se provodi projekt
- posebni uvjeti pod kojima je dopušteno provoditi pokus i
- o retroaktivnoj procjeni projekta iz članka 18. stavka 2. ovoga Zakona
- rok trajanja projekta.

(4) Rješenje o odobrenju projekta se izdaje na ograničeno razdoblje s obzirom na svrhu projekta i to najdulje na pet godina.

(5) Iznimno, nadležno tijelo može rješenjem prodlužiti rok iz stavka 4. ovoga članka najdulje do pet godina, po podnesenom zahtjevu korisnika.

(6) Detaljna pravila procjene projekta iz stavka 1. ovoga članka te uvjete za prodljenje roka trajanja projekta iz stavka 5. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Posebni projekti

Članak 18.

(1) Za višestruke generičke projekte koje provodi isti korisnik i koji se provode za ispunjavanje zahtjeva određenih posebnim propisima o proizvodnji, stavljanju na tržište i održavanju proizvoda/tvari na tržištu, uključujući ocjenu sigurnosti i rizika za hranu i hranu za životinje, proizvodnju bioloških pripravaka ili proizvodnju u dijagnostičke svrhe prema utvrđenim metodama izdaje se jedno rješenje o odobrenju projekta.

(2) Retroaktivnu procjenu projekta provodi nadležno tijelo na temelju dokumentacije korisnika i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 35. ovoga Zakona.

(3) Retroaktivnu procjenu projekta i sadržaj dokumentacije iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Obveze korisnika

Članak 19.

(1) Korisnik mora:

1. pokuse provoditi prema rješenju o odobrenju projekta
2. osigurati da se pokušne životinje po završetku pokusa liječe ili usmrte ako je usmrćivanje potrebno zbog dobrobiti životinja
3. spriječiti uginuće pokušne životinje kao konačni rezultat pokusa ako je moguće i zamijeniti ga prijevremenim usmrćivanjem pokušne životinje
4. osigurati da se pokušna životinja koja je već bila korištena u jednom ili u više pokusa koristi u novom pokusu samo uz poštivanje propisanih uvjeta, a osobito se mora voditi računa o težini prethodnih pokusa i novoga pokusa te zdravstvenom stanju pokušne životinje
5. dostaviti nadležnom tijelu godišnje izvješće o provedenim pokusima
6. čuvati dokumentaciju o pokusima najmanje pet godina.

(2) Korisnik podnosi nadležnom tijelu u skladu s člankom 16. ovoga Zakona zahtjev za odobrenjem svake izmjene projekta, koja nije sukladna rješenju o odobrenju projekta iz članka 17. ovoga Zakona i koja može negativno djelovati na dobrobit životinja, o čemu nadležno tijelo donosi rješenje.

(3) Uvjete za izmjenu projekta iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Ukidanje rješenje o odobrenju projekta

Članak 20.

(1) Nadležno tijelo rješenjem ukida rješenje o odobrenju projekta iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona ako korisnik provodi pokus u suprotnosti s odobrenjem projekta i time ugrožava dobrobit životinja ili ako pokus ne provodi u skladu s člankom 23. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrđene nepravilnosti ne ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će korisniku odrediti mjere i rok za njihovo uklanjanje u skladu s člankom 78. ovoga Zakona.

(3) Ako korisnik u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo ukinut će rješenje o odobrenju projekta.

(4) Korisnik može ponovo podnijeti zahtjev za odobrenje projekta tek po isteku tri mjeseca od izvršnosti rješenja o ukidanju rješenja o odobrenju projekta.

Voditelj projekta i pokusa

Članak 21.

(1) Za provođenje projekta u skladu s odobrenjem projekta odgovoran je voditelj projekta.

(2) Za provođenje pokusa u skladu s odredbama ovoga Zakona odgovoran je voditelj pokusa.

Svrhe u koje se mogu provoditi pokuse

Članak 22.

(1) Pokusi se mogu provoditi samo u svrhu:

1. temeljnih istraživanja

2. translacijskih ili primijenjenih istraživanja s bilo kojom od sljedećih namjena:

- izbjegavanje, prevencija, dijagnosticiranje ili liječenje bolesti, lošeg zdravstvenog stanja ili drugih nepravilnosti ili njihovih učinaka kod ljudi, životinja ili biljaka
- ocjena, otkrivanje, reguliranje ili promjena fizioloških stanja kod ljudi, životinja ili biljaka
- dobrobit životinja i poboljšanje proizvodnih uvjeta za životinje koje se uzgajaju i drže za poljoprivredne potrebe

3. bilo koje namjene iz točke 2. ovoga stavka pri razvoju, proizvodnji ili ispitivanju kvalitete, učinkovitosti i sigurnosti lijekova, prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te drugih tvari ili proizvoda

4. zaštite prirodnog okoliša radi zaštite zdravlja ili dobrobiti ljudi ili životinja

5. istraživanja usmjerenih na zaštitu vrsta

6. visokoškolskog obrazovanja u skladu s člankom 29. ovoga Zakona ili izobrazbe za stjecanje, održavanje ili unaprjeđivanje strukovnih vještina

7. forenzičkih ispitivanja.

(2) Nadležno tijelo potiče razvoj alternativnih pristupa u svrhu osiguranja podataka metodama koje ne uključuju korištenje životinja u pokusima ili koriste manji broj životinja ili koji uključuju manje bolne postupke.

(3) Korisnik mora pri planiranju projekata u obzir uzeti podatke država članica Europske unije (u dalnjem tekstu: države članice) prikupljene u pokusima koji su provedeni u skladu s propisima Europske unije, a iznimno, nadležno tijelo može odobriti udvostručavanje pokusa samo radi zaštite javnog zdravlja, sigurnosti ili okoliša.

(4) Pokusima se ne smatraju: neeksperimentalna poljoprivredna praksa, neeksperimentalna klinička veterinarska praksa, veterinarska klinička ispitivanja neophodna za izdavanje odobrenja za stavljanje veterinarsko-medicinskih proizvoda u promet, praksa koja se provodi u svrhu priznatog uzgoja životinja i praksa koja se provodi prvenstveno za potrebe identifikacije životinja.

(5) Kriterije razvrstavanja pokusa pravilnikom propisuje ministar.

Uvjeti za provođenje pokusa

Članak 23.

(1) Pokus se mora provoditi pod sljedećim uvjetima:

1. u okviru odobrenog projekta
2. u prostorima korisnika, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja
3. na životnjama u općoj ili lokalnoj anesteziji, osim ako je isto neprihvatljivo s obzirom na svrhu pokusa te uz korištenje analgezije ili druge primjerene metode kojom će se patnja i tjeskoba životinja svesti na najmanju moguću mjeru
4. na laboratorijskim životnjama koje su uzgojene za korištenje u pokusima, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja
5. u skladu s načelom 3R
6. za provođenje pokusa, za skrb o pokusnim životnjama i usmrćivanje pokusnih životinja na mjestu provođenja pokusa mora biti osigurano dovoljno odgovarajuće obrazovanog i ospozobljenog osoblja
7. za učinkovito i nesmetano provođenje pokusa moraju biti osigurane odgovarajuće naprave i oprema.

(2) Pokus nije dopušten:

1. ako su životinje tijekom pokusa izložene dugotrajnoj patnji i tjeskobi koju nije moguće olakšati
2. ako se u Europskoj uniji priznaje druga metoda ili pokusna strategija za postizanje želenog rezultata koja ne uključuje korištenje živih životinja
3. za isprobavanja oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora, ratne opreme kao i općih učinaka radijacije
4. za istraživanja ili razvoj duhanskih proizvoda i kemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opće uporabe
5. za istraživanja ili razvoj sastojaka, kombinacija sastojaka i gotovih kozmetičkih proizvoda,
6. za istraživanja učinka alkohola i droga, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja
7. bez anestezije ako se koriste sredstva za paralizu mišića.

(3) Zabranjeno je provođenje pokusa na ugroženim životinjskim vrstama, na primatima koji ne uključuju čovjeka, na životinjama koje su uzete iz prirode i na napuštenim životinjama, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli provođenje pokusa na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Korištenje izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja

Članak 24.

(1) Korisnici ne mogu u znanstvene ili obrazovne svrhe koristiti izolirane organe, tkiva i trupove laboratorijskih životinja koje su u tu svrhu usmrćene bez rješenja nadležnog tijela kojim se u znanstvene ili obrazovne svrhe odobrava rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima laboratorijskih životinja usmrćenih u tu svrhu.

(2) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju osigurati odgovarajući smještaj i njegu laboratorijskih životinja, označavanje i identifikaciju laboratorijskih životinja te vođenje propisanih evidencija.

(3) Nadležno tijelo donosi rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako korisnici iz stavka 1. ovoga članka ispunjavaju uvjete glede prostora, opreme, tehničkih pomoćnih sredstava, izobrazbe i sposobljenosti osoblja, uklanjanja nusproizvoda te ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Korisnik iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona smatra se odobrenim i za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja u znanstvene ili obrazovne svrhe.

(5) Način uzgoja, nabave, korištenja i postupanja s laboratorijskim životnjama iz stavka 1. ovoga članka i uvjete iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Laboratorijske životinje

Članak 25.

- (1) U znanstvene i obrazovne svrhe iz članka 24. ovoga Zakona mogu se koristiti samo laboratorijske životinje.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može na zahtjev korisnika iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona, a na temelju znanstvenog opravdanja i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 35. ovoga Zakona, odobriti korištenje i drugih vrsta životinja.
- (3) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka upotreba životinja stroga zaštićenih i ugroženih vrsta uzetih iz prirode za rad na izoliranim tkivima, organima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja nije dopuštena.

Ukidanje rješenja o korištenju organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja

Članak 26.

- (1) Ako se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da korisnik iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona više ne ispunjava uvjete iz članka 24 stavka 3. ovoga Zakona ili ako životinje ne usmrćuje na propisani način, veterinarski inspektor određuje mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 78. ovoga Zakona.
- (2) Ako utvrđene nepravilnosti iz stavka 1. ovoga članka ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će korisniku iz stavka 1. ovoga članka zabraniti rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja do uklanjanja utvrđenih nepravilnosti.
- (3) Ako korisnik iz stavka 1. ovoga članka u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ili ako postupa suprotno odredbi članka 25. ovoga Zakona, nadležno tijelo će rješenjem ukinuti odobrenje iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona.

Proizvodnja bioloških pripravaka

Članak 27.

- (1) Na uzgajivače, dobavljače i korisnike koji uzgajaju, nabavljaju ili koriste životinje za proizvodnju bioloških pripravaka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članaka 13. do 23. ovoga Zakona.

(2) Prije početka korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka uzgajivač, dobavljač i korisnik iz stavka 1. ovoga članka mora podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.

(3) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka na temelju prethodne procjene projekta i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 35. ovoga Zakona.

(4) Nadležno tijelo može ukinuti rješenje iz stavka 3. ovoga članka pod uvjetima propisanim člankom 26. ovoga Zakona.

Upisnik

Članak 28.

(1) Nadležno tijelo vodi upisnik odobrenih uzgajivača, dobavljača i korisnika, korisnika odobrenih za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja, uzgajivača, dobavljača i korisnika odobrenih za korištenje životinja za proizvodnju bioloških pripravaka te pravnih ili fizičkih osoba koje provode osposobljavanje osoblja u skladu s člankom 33. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Pravne ili fizičke osobe brišu se iz upisnika iz stavka 1. ovoga članka rješenjem nadležnog tijela u sljedećim slučajevima:

1. podnošenja zahtjeva za brisanjem iz upisnika

2. ukidanja rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika u skladu s člankom 14. ovoga Zakona

3. ukidanja rješenja o korištenju izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja u skladu s člankom 26. ovoga Zakona

4. ukidanja rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka u skladu s člankom 27. stavkom 4. ovoga Zakona.

(3) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Korištenje životinja u obrazovne svrhe

Članak 29.

(1) U obrazovne svrhe ne smiju se provoditi pokusi na životnjama koji uzrokuju bol, patnju i ozljedu ili smrt životinje.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može odobriti projekte ako se provode na sveučilišnim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje osoba sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem, a s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalima (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.) uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja.

(3) Nadležno tijelo može odobriti projekte u obrazovne svrhe ako se provode na sveučilišnim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje osoba na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem, a s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalima (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.), uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja te da projekt provodi osoba osposobljena u skladu s člankom 32. stavkom 1. ovoga Zakona.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka nadležno tijelo može odobriti projekte u obrazovne svrhe ako se provode na sveučilišnim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje osoba na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem, a s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalima (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.) te ako se provode pod nadzorom osoba osposobljenih u skladu s odredbama članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

Statistička evidencija

Članak 30.

(1) Nadležno tijelo na temelju zaprimljenih zahtjeva za odobrenje projekata i godišnjih izvješća korisnika vodi statističku evidenciju.

(2) Skupni statistički podaci o broju i vrstama upotrijebljenih životinja te vrsti pokusa su javni i objavljaju se na mrežnim stranicama nadležnog tijela.

(3) Nadležno tijelo na mrežnim stranicama objavljuje netehničke sažetke provedenih pokusa uzimajući u obzir zaštitu intelektualnog vlasništva i tajnost podataka.

(4) Način izvješćivanja nadležnog tijela iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Vodenje zapisnika

Članak 31.

- (1) O tijeku pokusa na životinjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju se voditi zapisnici.
- (2) Zapisnike iz stavka 1. ovoga članka mora potpisati voditelj projekta te osobe iz članka 32. stavaka 1. do 4. ovoga Zakona.
- (3) Zapisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati tri godine, a na zahtjev nadležnog tijela moraju se dati na uvid.

Uvjeti za rad s pokusnim životinjama

Članak 32.

- (1) Oblikovanje, planiranje i osmišljavanje projekata mogu provoditi osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem, a s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama i ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu s člankom 33. ovoga Zakona.
- (2) Postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka provode veterinari ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a iznimno postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka koji se koriste u pokusima u okviru projekta mogu provoditi i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka i to na: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču i kuniću, ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
- (3) Kirurške zahvate na životinjama tijekom pokusa mogu provoditi veterinari ako su osposobljeni u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka:
  - kirurške zahvate na životinjama mogu provoditi i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka i to na: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču, kuniću, žabi i zebrići ako su osposobljeni za kirurške zahvate na životinjskom modelu koji se koristi u projektu.
  - za potrebe unaprjeđenja znanja i poboljšavanja vještina doktora medicine dopušta se doktorima medicine rad na svinjama u nepovratnim pokusima, ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i stavkom 4. podstavkom 1. ovoga članka.
- (5) U slučaju kada kirurški zahvat iz stavka 4. podstavka 1. ovoga članka ne provodi veterinar, kirurški zahvat se provodi pod nadzorom veterinara kojeg imenuje uzgajivač, dobavljač ili korisnik.

(6) Minimalne uvjete koje mora zadovoljiti osoba iz stavka 1. ovoga članka i program te način ospozobljavanja iz stavaka 1. i 5. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Ospozobljeno osoblje

Članak 33.

(1) Osoblje pravnih ili fizičkih osoba iz članka 13. stavka 1., članka 24. stavka 1. i članka 27. stavka 1. ovoga Zakona mora, u skladu s poslovima koje obavlja, biti ospozobljeno za provođenje pokusa na životinjama, oblikovanje pokusa i projekata, skrb o životinjama i usmrćivanje životinja.

(2) Ospozobljavanje iz stavka 1. ovoga članka mogu provoditi pravne ili fizičke osobe registrirane za djelatnost provođenja edukacije koje odredi nadležno tijelo te ako ispunjavaju uvjete glede stručnog osoblja, prostora i opreme i te osiguraju program ospozobljavanja osoblja.

(3) Nadležno tijelo priznaje provedena ospozobljavanja iz ovoga članka koja su provele akreditirane organizacije s poslovnim nastanom u državi članici.

(4) Detaljna pravila za provođenje ospozobljavanja iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Rješenje o ospozobljavanju

Članak 34.

(1) O ispunjavanju uvjeta iz članka 33. stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo donosi rješenje.

(2) Nadležno tijelo ukida rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako pravna ili fizička osoba iz članka 33. stavka 2. ovoga Zakona ako:

- nema dovoljno stručnog osoblja za provođenje ospozobljavanja ili
- ne posjeduje odgovarajući prostor i opremu za provođenje ospozobljavanja ili
- ne provede najmanje jedan program ospozobljavanja unutar dvije godine uzastopno.

Etičko povjerenstvo za zaštitu životinja koje se koriste u znanstvene svrhe

Članak 35.

(1) Etičko povjerenstvo za zaštitu životinja koje se koriste u znanstvene svrhe (u dalnjem tekstu: Etičko povjerenstvo) osniva ministar.

(2) Za članove Etičkog povjerenstva imenuju se priznati stručnjaci s područja znanstveno istraživačke djelatnosti s najmanje 10 godina radnog iskustva u području znanstvenih istraživanja u kojima se koriste životinje i to veterinarske, medicinske, biološke, farmaceutsko-biokemijske i

agronomske struke, industrije, predstavnici državnog tijela koje procjenjuje znanstvene projekte iz područja primjene ovoga Zakona i predstavnici udruga za zaštitu životinja.

(3) Etičko povjerenstvo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka:

1. daje mišljenje iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona i članka 27. stavka 3. ovoga Zakona s obzirom na opravdanost i opseg predloženog projekta
2. daje mišljenje o retroaktivnoj procjeni projekta iz članka 18. stavka 2. ovoga Zakona
3. daje mišljenje iz članka 25. stavka 2. ovoga Zakona s obzirom na znanstvenu opravdanost odstupanja od korištenja laboratorijskih životinja za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja
4. za potrebe izrade mišljenja iz točaka 1., 2. i 3. ovoga stavka Etičko povjerenstvo u obzir uzima odluke povjerenstva za dobrobit životinja iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona i mišljenje osobe odgovorne za dobrobit životinja iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona
5. daje mišljenje o pitanjima nabave, uzgoja, držanja, skrbi i korištenja životinja u pokusima za koje je izdano rješenje o odobrenju projekta te osigurava razmjenu najboljih praksi
6. razmjenjuje podatke o radu povjerenstava za dobrobit životinja iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona i procjenama projekta te dobrim praksama u vezi s pokusima unutar Europske unije
7. na zahtjev nadležnog tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja koje se koriste u znanstvene svrhe
8. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja koje se koriste u znanstvene svrhe
9. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu.

(4) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

Troškovi Etičkog povjerenstva

Članak 36.

(1) Troškove procjene projekta i izrade mišljenja iz članka 35. stavka 3. točaka 1., 2., 3., 5. i 7. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

(2) Članovi Etičkog povjerenstva imaju pravo na naknadu za procjenu projekta i izradu mišljenja stavka 1. ovoga članka.

(3) Troškove i naknadu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

DIO ČETVRTI

DRŽANJE ŽIVOTINJA KOJE SE UZGAJAJU I KORISTE U SVRHU PROIZVODNJE

Povjerenstvo za zaštitu životinja

Članak 37.

(1) Povjerenstvo za zaštitu životinja (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) osniva ministar.

(2) Povjerenstvo za zaštitu životinja sastoji se od dva odbora:

1. Odbora za zaštitu farmskih životinja

2. Odbora za zaštitu kućnih ljubimaca i drugih životinja, osim pokusnih i farmskih životinja.

(3) Za članove Odbora za zaštitu farmskih životinja imenuju se priznati stručnjaci s najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga Odbora za zaštitu farmskih životinja i to predstavnici:

1. Veterinarskog fakulteta
2. Agronomskog fakulteta
3. Hrvatske veterinarske komore
4. Hrvatske gospodarske komore
5. Hrvatske obrtničke komore
6. Hrvatske poljoprivredne komore
7. udruga farmera
8. uzgajivača
9. udruga za zaštitu životinja.

(4) Za članove Odbora za zaštitu kućnih ljubimaca i drugih životinja, osim pokusnih i farmskih životinja imenuju se priznati stručnjaci s najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga Odbora za zaštitu kućnih ljubimaca i drugih životinja i to predstavnici:

1. Veterinarskog fakulteta
2. Hrvatske veterinarske komore
3. Hrvatske gospodarske komore
4. udruge uzgajivača

5. saveza uzgajivača
6. zooloških vrtova
7. trgovina kućnim ljubimcima
8. udruga za zaštitu životinja.

(5) Povjerenstvo:

1. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora
2. potiče donošenje odnosno izmjenu propisa iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora
3. je dužno pratiti razvoj znanstvenih i stručnih spoznaja na području zaštite životinja u Republici Hrvatskoj i na području Europske unije te davati prijedloge za poboljšanje zaštite životinja na području Republike Hrvatske
4. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu
5. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora.

(6) Povjerenstvo u djelokrugu pojedinog odbora donosi poslovnik o svom radu.

Načela držanja životinja

Članak 38.

(1) Životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje mogu se držati samo ako se može udovoljiti njihovim biološkim potrebama na način da se ne ometaju njihove fiziološke funkcije i vrsti svojstveno ponašanje.

(2) Posjednik mora osigurati da prostor, sloboda kretanja, konfiguracija tla, konstrukcija zgrada i nastambi u kojima se životinje drže, mikroklimatski uvjeti, njega, voda i hrana, kao i mogućnost međusobnog kontakta, uzimajući u obzir vrstu, dob i stupanj razvoja, mogućnost prilagodbe i udomaćenost životinja, odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama u skladu s dobrom proizvodnom praksom i znanstvenim saznanjima.

(3) Veterinarski inspektorji tijekom inspekcijskog nadzora utvrđuju ispunjavanje uvjeta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te podatke o uvjetima i načinu držanja životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje dostavljaju nadležnom tijelu.

(4) Uvjete i način držanja životinja (perad, papkari, kopitari i druge životinje) koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te pravila za prikupljanje podataka iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Obveze pravnih i fizičkih osoba koje drže životinje

Članak 39.

- (1) Za životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje mora se brinuti dovoljan broj osposobljenih osoba ili onih koje posjeduju jednako vrijedno iskustvo, odnosno znanje o držanju i brizi za životinje.
- (2) Fizičke i pravne osobe koje drže životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, uključujući i uzgoje divljači moraju biti registrirane te upisane u evidenciju koju vodi nadležno tijelo.
- (3) Fizičke i pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka moraju voditi evidencije prema posebnim propisima o veterinarstvu.
- (4) Način osposobljenosti osoba iz stavka 1. ovoga članka te način registracije i vođenja evidencije iz stavaka 2. i 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Njega u slučaju bolesti ili ozljede

Članak 40.

- (1) Posjednik mora životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, a koje pokazuju znakove bolesti, iscrpljenosti ili su ozlijedene bez odgađanja prikladno zbrinuti i njegovati te im, ako je potrebno, osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.
- (2) Životinje iz stavka 1. ovoga članka se ako je potrebno, smještaju u zasebne prostore ili nastambe.

Kretanje životinja

Članak 41.

- (1) Kretanje životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje ne smije se ograničavati na način koji životnjama nanosi nepotrebnu patnju, bol, ozljede ili strah.
- (2) Životinje iz stavka 1. ovoga članka moraju imati na raspolaganju prostor koji odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama te dobrom praksom i znanstvenim saznanjima.
- (3) Životnjama iz stavka 1. ovoga članka dnevno mora biti osigurano razdoblje tijekom kojega neće biti privezane radi mogućnosti kretanja prema njihovim fiziološkim i etološkim potrebama te dobrom praksom i znanstvenim saznanjima.

(4) Privezane životinje iz stavka 1. ovoga članka moraju biti vezane na način da im se ne uzrokuje bol, patnja, ozljede i strah.

(5) Ako se životinje iz stavka 1. ovoga članka drže u nastambama mora im se osigurati kretanje prema njihovim potrebama.

Vezivanje divljih životinja

Članak 42.

(1) Divlje životinje ne smiju se držati vezane, osim iz veterinarsko-zdravstvenih ili sigurnosnih razloga.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka se ne primjenjuje na dresuru ptica grabljivica kod sokolarenja.

Hranjenje i napajanje

Članak 43.

(1) Vrsta, kakvoća i količina hrane za životinje moraju biti u skladu s vrstom, dobi i fiziološkim potrebama životinje.

(2) Životinje moraju imati pristup dovoljnim količinama vode za piće odgovarajuće kakvoće u skladu s njihovim potrebama.

(3) Hrana i voda životnjama se moraju nuditi na način prilagođen njihovoj vrsti, stanju i dobi.

(4) Prostорije u kojima se životinje hrani i napaja kao i opremu za hranjenje i napajanje potrebno je održavati čistima, a prostorije opremiti tako da životinje mogu uzimati hranu i vodu na način primjeren njihovoj vrsti, stanju i dobi.

Izgradnja i oprema nastambi

Članak 44.

(1) Materijali koji se koriste za izgradnju nastambi i oprema u nastambama, s kojima životinje koje se uzbudjavaju i koriste u svrhu proizvodnje dolaze u dodir, ne smiju biti opasni za životinje i djelovati štetno na njihovo zdravlje te se moraju lako čistiti, prati, a po potrebi i dezinficirati.

(2) Nastambe te prostori za smještaj životinja koje se uzbudjavaju i koriste u svrhu proizvodnje i oprema moraju biti izvedeni tako da nemaju oštrih kutova, rubova ili dijelova na kojima bi se životinje mogle ozlijediti.

(3) Životnjama koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, a koje su privremeno ili trajno smještene izvan nastambi moraju, prema potrebi, biti osigurani prirodni ili izgrađeni zakloni od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit.

Kontrola životinja i opreme

Članak 45.

(1) Sve životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje smještene na gospodarstvima ili u takvim sustavima uzgoja i držanja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brizi ljudi, moraju se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno o čemu se vodi evidencija.

(2) Posjednik, u bilo koje doba, mora osigurati odgovarajuću rasvjetu u mjeri neophodnoj za njegu i kontrolu životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje.

(3) Sva automatska i mehanička oprema neophodna za održavanje zdravlja životinja mora se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno, a uočeni nedostaci moraju se odmah ukloniti ili se mora osigurati rezervna oprema u svrhu osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.

DIO PETI

ZAŠTITA DIVLJIH ŽIVOTINJA

Zaštita divljih životinja pri držanju i u uzgoju

Članak 46.

Pri držanju i uzgoju divljih životinja mora se osigurati potrebna skrb s obzirom na klimatske uvjete, način držanja i prehrane, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe.

Zabranjene radnje

Članak 47.

(1) Zabranjene su radnje kojima se divljim životnjama u prirodnim staništima, kao populaciji ili jedinkama, izazivaju patnja, bol, ozljede ili smrt ili ih se na takav način onemogućava u obavljanju

fizioloških funkcija (hranjenje, napajanje, izražavanje vrsti svojstvenog ponašanja, razmnožavanje) i to:

1. onemogućavanje pristupa vodi i drugim dijelovima staništa bitnim za opstanak neke vrste ograđivanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično
2. uništavanje cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste
3. hvatanje živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje, osim ako je to iznimno opravdano znanstvenim istraživanjima i radi pomaganja određenoj populaciji
4. drugi zahvati sa štetnim posljedicama.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dopuštaju se postupci koji su znanstveno opravdani te koji se provode u svrhu zaštite divljih životinja u prirodnim staništima.

Zaštita divljih životinja u prirodnim staništima

Članak 48.

Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenici prava lova, divljim životnjama u prirodnim staništima moraju osigurati:

1. sve potrebne uvjete za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže
2. saniranje zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu
3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

Zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa

Članak 49.

(1) Divlja životinja pronađena izvan prirodnog staništa smješta se u sklonište za divlje životinje koje osigurava njezino vraćanje u prirodno stanište ako je to moguće.

(2) Ako nije moguće vraćanje divlje životinje u prirodno stanište, životinja se prvo nudi najbližem lovoovlašteniku, a ako je najbliži lovoovlaštenik ne može prihvati nudi se zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje.

(3) Ako ni lovoovlaštenik ni zoološki vrt nisu u mogućnosti primiti divlju životinju, životinja se može usmrtiti.

(4) Sa pronađenim strogo zaštićenim divljim životinjama postupa se u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode.

(5) Način postupanja s divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa iz ovoga članka propisuju općim aktima predstavnika tijela jedinica lokalne samouprave.

DIO ŠESTI

ZAŠTITA KUĆNIH LJUBIMACA

Prodaja ili darovanje kućnih ljubimaca

Članak 50.

(1) Zabranjena je prodaja kućnih ljubimaca maloljetnim osobama.

(2) Zabranjeno je davanje kućnih ljubimaca iz skloništa maloljetnim osobama na skrb ili udomljavanje.

(3) Prodavač u trgovini za kućne ljubimce, kao i prodavatelj psa, mačke ili pitome vretice te voditelj skloništa za životinje ili osoba koja daje kućne ljubimce na udomljavanje ili skrb moraju od osoba kojima se prodaje ili daje životinja u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka zatražiti javnu ispravu kojom se dokazuje dob i kojom se identificira osoba.

(4) Ako osoba kojoj se prodaje ili daje životinja iz stavka 3. ovoga članka odbije pokazati ispravu iz stavka 3. ovoga članka kućni ljubimac se ne smije prodati ili dati.

(5) Osobe iz stavka 3. ovoga članka o prodanim ili darovanim životinjama vode evidenciju.

Uvjeti držanja kućnih ljubimaca

Članak 51.

(1) Kućnim ljubimcima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.

(2) Zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi, posebice djece te životinja.

(3) Zabranjeno je kretanje kućnih ljubimaca na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi i životinja.

(4) Zabranjeno je držati pse stalno vezane ili ih držati u prostorima za odvojeno držanje pasa bez omogućavanja slobodnog kretanja izvan tog prostora.

(5) Uvjete i način držanja kućnih ljubimaca iz stavaka 1., 3. i 4. ovoga članka propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, osim za kućne ljubimce koji u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode pripadaju zaštićenim vrstama.

Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca

Članak 52.

(1) Posjednici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.

(2) Posjednici moraju zbrinuti mладунčад vlastitih kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Ako posjednici sami ne žele zbrinuti mладунčад vlastitih kućnih ljubimaca, snose troškove njihovog zbrinjavanja, a u slučaju pasa i troškove njihove sterilizacije.

Odgoj i školovanje kućnih ljubimaca

Članak 53.

(1) Posjednik mora odgovarajućim odgojem i/ili školovanjem ili drugim mjerama držanja kućnog ljubimca osigurati da životinja nije opasna za okolinu.

(2) Uvjete i način držanja opasnih pasa pravilnikom propisuje ministar.

Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji

Članak 54.

(1) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki iste vrste životinja ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o registraciji uzgoja koje donosi nadležno tijelo.

(2) Uzgajivači kućnih ljubimaca iz stavka 1. ovoga članka moraju osigurati odgovarajući način držanja kućnih ljubimaca i skrb o njima.

(3) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo, koje čine dva službenika nadležnog tijela, sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim

stručnim studijem, veterinarske struke i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, a koje imenuje ministar.

(4) Nadležno tijelo vodi upisnik uzgoja iz stavka 1. ovoga članka te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(5) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s manje od tri rasplodne ženke iste vrste životinja moraju se evidentirati kod nadležnog veterinarskog ureda prije prodaje životinja, a o evidenciji se izdaje potvrda.

(6) Uvjete za uzgoj kućnih ljubimaca iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Posjed pasa

Članak 55.

Posjednik koji drži više od devet pasa koji više ne sišu mora udovoljiti uvjetima iz članka 64. ovoga Zakona, osim ako je riječ o radnim i službenim životinjama i uzgojima pasa iz članka 54. ovoga Zakona.

Privremeni smještaj kućnih ljubimaca

Članak 56.

(1) Objekte za privremeni smještaj kućnih ljubimaca u kojima se životinje ostavljaju na čuvanje i skrb o trošku posjednika može osnovati pravna ili fizička osoba.

(2) Osoblje u objektima iz stavka 1. ovoga članka mora biti osposobljeno za skrb o životinjama.

(3) Objekti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(4) Udovoljavanje uvjeta iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo u skladu s člankom 54. stavkom 3. ovoga Zakona.

(5) Nadležno tijelo vodi upisnik objekata iz stavka 1. ovoga članka te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(6) Uvjete za objekte iz stavka 1. ovoga članka i osposobljenost osoblja iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Strane životinjske vrste kao kućni ljubimci

Članak 57.

(1) Strane životinjske vrste mogu se uzgajati, držati i prodavati kao kućni ljubimci na temelju znanstvenih spoznaja koje se donose u obliku znanstvenih mišljenja, a kojima se dokazuje da je određena životinjska vrsta primjerena za kućnog ljubimca te da je moguće osigurati uvjete držanja takve životinje.

(2) Životinje iz stavka 1. ovoga članka mogu držati zoološki vrtovi, korisnici koji koriste životinje u znanstvene svrhe, skloništa za životinje, trgovci životinjama koji imaju sklopljen ugovor za prodaju životinja iz stavka 1. ovoga članka izvan područja Republike Hrvatske samo radi provoza kroz Republiku Hrvatsku.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, uz posjednike iz stavka 2. ovoga članka, životinje iz stavka 1. ovoga članka mogu držati i posjednici koji za vlastite potrebe drže životinje i koji mogu dokazati da su posjedovali životinje prije stupanja na snagu popisa iz stavka 5. ovoga Zakona, a životinje mogu držati do uginuća.

(4) Zabranjeno je razmnožavanje životinja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, osim zoološkim vrtovima u programu očuvanja vrsta.

(5) Popis stranih životinjskih vrsta iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Odobrenje za držanje stranih životinjskih vrsta kao kućnih ljubimaca

Članak 58.

(1) Posjednici iz članka 57. stavka 2. ovoga Zakona moraju nadležnom tijelu dostaviti informaciju o posjedovanju životinja iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona, a o čemu se vodi evidencija koja se objavljuje na mrežnim stranicama nadležnog tijela.

(2) Posjednici iz članka 57. stavka 3. ovoga Zakona moraju nadležnom veterinarskom uredu dostaviti informaciju o posjedovanju životinja iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona, a o čemu se vodi evidencija.

(3) Za uzgoj i držanje stranih životinjskih vrsta koje se mogu uzgajati i držati u svrhu proizvodnje u skladu s posebnim propisima odobrenje daje nadležno tijelo, a na temelju dokaza da podnositelj zahtjeva može osigurati sve potrebne uvjete držanja životinja u skladu sa potrebama životinja za izražavanjem vrsti svojstvenog ponašanja, fiziološkim potrebama životinja te smještaj i skrb za životinje.

(4) Način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

DIO SEDMI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA U ZOOLOŠKIM VRTOVIMA

Rješenje za zoološki vrt

Članak 59.

- (1) Zoološki vrt ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (2) Udovoljavanje uvjeta iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo u skladu s člankom 54. stavkom 3. ovoga Zakona.
- (3) Nadležno tijelo vodi upisnik zooloških vrtova te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.
- (4) Uvjete za osnivanje i rad zoološkog vrta, kao i uvjete za osoblje koje se brine o životinjama u zoološkom vrtu te način vođenja upisnika iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Uvjeti za zoološki vrt

Članak 60.

- (1) Zoološki vrt mora osigurati:
  1. nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinske vrste te, prema potrebi, uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja
  2. primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama
  3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu
  4. humani odnos djelatnika prema životnjama
  5. zaštitu životinja od posjetitelja
  6. zaštitu posjetitelja od životinja
  7. plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegova zatvaranja.

(2) Nadležno tijelo može zatvoriti zoološki vrt u cijelosti ili samo jedan njegov dio ako ne ispunjava uvjete iz članka 59. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može naređiti da se životinje:

1. trajno oduzimaju te predaju na skrb pravnim ili fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za držanje životinja u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju da se životinje otpremaju u druge države, mora biti osigurana njihova zaštita najmanje jednaka uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona, ili, ako to nije moguće

2. usmrte.

(4) Troškove zbrinjavanja životinja iz stavka 3. ovoga članka snosi zoološki vrt.

DIO OSMI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA KOJE SE KORISTE U CIRKUSKIM PREDSTAVAMA, ZA FILMSKA I TELEVIZIJSKA SNIMANJA, IZLOŽBE, SMOTRE, NATJECANJA, PREDSTAVE I U DRUGE SVRHE S CILJEM PREDSTAVLJANJA ŽIVOTINJA

Korištenje životinja u cirkuskim predstavama

Članak 61.

(1) Zabranjeno je držanje životinja u cirkusima te njihovo korištenje u cirkuskim predstavama.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dopušta se držanje i nastupanje domaćih životinja u cirkusima i cirkuskim predstavama u svrhu prikazivanja vrsti svojstvenog ponašanja koje je istovjetno ponašanju životinja u prirodnom okolišu.

Korištenje životinja s ciljem predstavljanja

Članak 62.

(1) Korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe s ciljem predstavljanja životinja može se obavljati nakon što nadležna područna jedinica veterinarskog ureda izda suglasnost.

(2) Životinje se mogu koristiti za potrebe iz stavka 1. ovoga članka ako im se osigura skrb u skladu s etološkim i biološkim potrebama s obzirom na vrstu i kategoriju životinja.

(3) Zabranjeno je za potrebe iz stavka 1. ovoga članka korištenje životinja uzetih iz prirode i divljih životinja, ako takvo korištenje zahtjeva premještanje iz njihovog životnog prostora.

(4) Životinje iz zooloških vrtova mogu se uz suglasnost nadležnog veterinarskog ureda premještati i koristiti u edukativne svrhe.

(5) Zahtjev za izdavanje suglasnosti iz stavaka 1. i 4. ovoga članka dostavlja se nadležnom veterinarskom uredu najmanje sedam dana prije korištenja životinja, a mora sadržavati popis svih životinja koje će se koristiti (vrstu, kategoriju i broj), podatak o dosadašnjem načinu držanja i korištenja životinja, svrsi korištenja i mjestu održavanja snimanja, izložbe, smotre, natjecanja, predstave ili drugog načina predstavljanja životinja te dokaz o sposobnosti osobe koja radi sa životinjama.

DIO DEVETI

ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLJENIH ŽIVOTINJA

Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja

Članak 63.

(1) Posjednik kućnog ljubimca mora u roku od tri dana od dana gubitka kućnog ljubimca prijaviti njegov nestanak skloništu za životinje, a u roku od 14 dana od dana gubitka psa veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje upisnika pasa.

(2) Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje mora u roku od tri dana od nalaska životinje obavijestiti sklonište za životinje (u dalnjem tekstu: sklonište), osim ako je životinju u tom roku vratio posjedniku.

(3) Sklonište mora osigurati sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja i njihov smještaj o svom trošku, osim u slučaju iz članka 65. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Životinja se ne smješta u sklonište ako se po nalasku životinje može utvrditi njen posjednik te se životinja odmah vraća posjedniku, osim ako posjednik odmah ne može doći po životinju.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, životinja se ne vraća posjedniku ako se posjednik očitovao da se odriče životinje ili se može nedvojbeno utvrditi da je napustio životinju.

Osnivanje skloništa

Članak 64.

- (1) Sklonište može osnovati fizička ili pravna osoba.
- (2) Sklonište ne može početi obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (3) Udovoljavanje uvjeta iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo u skladu s člankom 54. stavkom 3. ovoga Zakona.
- (4) Nadležno tijelo vodi upisnik skloništa te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.
- (5) Uvjete za osnivanje i rad skloništa, sposobljenost osoblja koje sakuplja životinje i brine se o njima u skloništu te način vođenja upisnika skloništa pravilnikom propisuje ministar.

Jedinice lokalne samouprave

Članak 65.

- (1) Ako nije osnovano sklonište u skladu s člankom 64. ovoga Zakona njegovo osnivanje i rad organizira te financira jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u skladu s njihovim potrebama odnosno Grad Zagreb.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka obavljanje poslova sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja financiraju jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave.
- (3) Troškove smještaja napuštenih ili izgubljenih životinja u sklonište koja su osnovale ili s kojima su sklopile ugovor o financiranju rada tijekom roka iz članka 67. stavka 3. ovoga Zakona snose jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave na čijem je području pronađena životinja, a ako je posjednik poznat ili se naknadno utvrdi dužan je podmiriti troškove smještaja i veterinarske zaštite.
- (4) Način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životnjama propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Djelatnost skloništa

Članak 66.

(1) Sklonište mora:

1. primati prijave o napuštenim i izgubljenim životinjama
2. organizirati samostalno ili u suradnji s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave sakupljanje i prijevoz izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa
3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja
4. osigurati smještaj životinja iz članka 80. stavka 1. ovoga Zakona
5. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja
6. osigurati označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od 24 sata od dolaska u sklonište
7. osigurati označavanje i registraciju mačaka
8. osigurati trajnu sterilizaciju pronađenih kućnih ljubimaca, osim ako je životinja označena pa je moguće pronaći posjednika i vratiti životinju
9. tražiti posjednike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati udomiti oglašavanjem putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine
10. voditi evidencije o pronađenim životinjama i njihovom udomljavanju, prodaji ili usmrćivanju.

(2) Osim mjera iz stavka 1. ovoga članka, sklonište mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija i surađivati s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Postupanje sa životinjama u skloništu

Članak 67.

(1) Svaka osoba koja uzme psa iz skloništa mora psa u roku od 24 sata prijaviti veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje upisnika pasa.

(2) Ako u roku od 14 dana od dana smještaja životinje u sklonište posjednik nije dostavio zahtjev za njezinim vraćanjem, sklonište postaje vlasnik životinje te je može udomiti, darovati ili prodati.

(3) Životinja iz skloništa koja se ne vrati posjedniku, a koju nije moguće dalje držati, udomiti, darovati ili prodati može se nakon 60 dana usmrtiti.

(4) Sklonište o provedenim mjerama iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka jednom godišnje izvješće jedinicu lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave koja je osnovala sklonište za životinje ili koja je sklopila ugovor o financiranju rada skloništa.

Životinje u skloništu

Članak 68.

(1) Sklonište ima pristup podacima u upisniku kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo.

(2) Ako se psi iz skloništa unose u države članice ili treće zemlje posjednik psa mora nadležnoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje upisnika pasa prijaviti mjesto odredišta gdje će pas biti smješten i podatke o novom udomitelju što se upisuje u upisnik koji vodi nadležno tijelo.

(3) Pravne ili fizičke osobe ili udruge koje smještaju pse u svrhu prodaje ili daljnog udomljavanja napuštenih ili izgubljenih životinja moraju udovoljavati uvjetima iz članka 64. ovoga Zakona.

Poticanje zaštite životinja

Članak 69.

(1) Radi obavljanja poslova iz članka 66. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona osnivači skloništa iz članka 64. stavaka 1. i članka 65. stavka 1. ovoga Zakona dužni su organizirati informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje te podatke o životnjama dati na uvid javnosti, ostalim skloništima na području Republike Hrvatske i nadležnom tijelu, osim u slučaju kada se prema posebnom zakonu može ograničiti pristup informacijama.

(2) Ako osnivači skloništa iz stavka 1. ovoga članka ne organiziraju vlastiti informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje, podatke o životnjama dužni su osigurati preko informacijskog centra drugog skloništa te podatke o životnjama objavljaju na svojim mrežnim stranicama.

(3) Svi podaci iz stavka 1. ovoga članka koje sklonište objavljuje o životinjama, uključujući fotografije životinja su javni.

(4) Nadležna tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja.

Koordinacijske radne skupine

Članak 70.

(1) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave u svrhu ispunjavanja obveza iz članka 66. ovoga Zakona moraju organizirati koordinacijske radne skupine.

(2) Radne skupine iz stavka 1. ovoga članka sastoje se od predstavnika područne (regionalne) samouprave, predstavnika skloništa ako postoji na području područne (regionalne) samouprave, predstavnika nevladinih organizacija za zaštitu životinja, predstavnika tijela nadležnog za komunalno gospodarstvo, predstavnika tijela nadležnog za unutarnje poslove, Hrvatske veterinarske komore i veterinarskog inspektora.

(3) Zadaća radne skupine iz stavka 2. ovoga članka je koordinacija u primjeni propisa iz područja zaštite životinja te razvoj dobre prakse, a u svrhu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, kroz povećanje svijesti javnosti i posjednika o odgovornom posjedovanju životinja što uključuje:

- praćenje problematike zbrinjavanja napuštenih životinja na području njihove područne (regionalne) samouprave te donošenje mjera za smanjenje broja napuštenih pasa
- poticanje označavanja životinja za koje ne postoji obveza označavanja
- razvoj smjernica dobre prakse o primjerenom smještaju i skrbi za životinje
- poticanje kontrole razmnožavanja kućnih ljubimaca, osobito pasa i mačaka
- razvoj smjernica dobre prakse vezano za rad skloništa
- poticanje udomljavanja pasa iz skloništa
- edukativno djelovanje o potrebi zaštite životinja i odgovornom posjedovanju životinja (označavanje životinja, cijepljenje protiv bjesnoće, smještaj i skrb za životinje, kontrola razmnožavanja životinja, zabrana napuštanja životinja)
- praćenje rada skloništa vezano za oglašavanje životinja za udomljavanje provođenja mjera za osiguranje zdravlja i dobrobiti životinja te vođenja propisanih evidencija
- predlaganje i sudjelovanje u izradi uvjeta za držanje kućnih ljubimaca
- unaprjeđenje zaštite životinja, ovisno o problemima i interesima jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

(4) Radna skupina iz stavka 1. ovoga članka predlaže čelniku područne (regionalne) samouprave mjere za smanjenje broja napuštenih životinja na njihovom području.

(5) Svaka jedinica područne (regionalna) samouprave mora odrediti osobu odgovornu za dobrobit životinja koja mora biti član radne skupine iz stavka 1. ovoga članka.

Program kontrole populacije napuštenih pasa

Članak 71.

- (1) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave donose Program kontrole populacije napuštenih pasa uzimajući u obzir prijedloge radne skupine iz članka 70. stavka 4. ovoga Zakona te ga dostavljaju nadležnom tijelu na procjenu.
- (2) Pri izradi Programa iz stavka 1. ovoga članka mora se voditi računa o preporukama za kontrolu populacije pasa latalica Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE).
- (3) Program iz stavka 1. ovoga članka ažurira se svakih pet godina te se po provedenim izmjenama do kraja veljače sljedeće godine dostavlja nadležnom tijelu na procjenu.
- (4) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave osiguravaju tehničku podršku za održavanje sastanaka radne skupine iz članka 70. ovoga Zakona na način da osiguraju prostor za sastanak, potrebnu opremu za prezentaciju te osobu koja će koordinirati sastankom i pisati zaključke sa sastanka.
- (5) Radna skupina iz članka 70. donosi poslovnik o svom radu.

DIO DESETI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA U TRGOVINAMA ZA PRODAJU KUĆNIH LJUBIMACA

Prodaja kućnih ljubimaca

Članak 72.

- (1) Trgovina za prodaju kućnih ljubimaca i prostori veleprodaja ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.
- (2) Udovoljavanje uvjeta iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo u skladu s člankom 54. stavkom 3. ovoga Zakona.
- (3) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca djelatnici moraju biti osposobljeni za brigu o životinjama i moraju izdavati pisane upute o značajkama vrste životinja te o odgovarajućem načinu držanja životinja koje prodaju.
- (4) Kućni ljubimci za prodaju u trgovinama iz stavka 1. ovoga članka moraju potjecati iz registriranih uzgoja.

(5) Nadležno tijelo vodi upisnik trgovina iz stavka 1. ovoga članka i objavljuje ga na svojim mrežnim stranicama

(6) Uvjete iz stavka 1. ovoga članka, uvjete za osposobljavanje osoblja i način propisivanja uputa iz stavka 2. ovoga članka te način vođenja upisnika iz stavka 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Zabrana prodaje životinja i oglašavanje

Članak 73.

(1) Zabranjeno je prodavati pse, mačke i pitome vretice u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.

(2) Zabranjeno je prodavati životinje koje su još ovisne o majci ili koje se ne mogu samostalno hranići te bolesne ili ozlijedene životinje

(3) Pri oglašavanju životinja u svrhu prodaje i promjene vlasništva oglašivač mora objaviti podatke o uzgoju iz kojeg životinja potječe i to broj iz upisnika nadležnog tijela ili evidencije nadležnog veterinarskog ureda, a pri prodaji psa, za psa starijeg od tri mjeseca, broj mikročipa psa i broj mikročipa majke psa ili za pse mlađe od tri mjeseca broj mikročipa majke.

DIO JEDANAESTI

NADZOR

Nadležna tijela

Članak 74.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede.

(2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode veterinarski odnosno stočarski inspektorji Ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede u skladu s ovlastima određenim posebnim propisima o veterinarstvu odnosno stočarstvu.

(3) Nadzor nad provedbom općih akata iz članka 49. stavka 5., članka 51. stavka 5. te članka 66. stavka 4. ovoga Zakona provode komunalni redari.

(4) Inspeksijski nadzor prodaje životinja u skladu s člankom 73. stavkom 3. provodi ministarstvo nadležno za financije prema propisima kojima je uređen djelokrug rada i ovlasti ministarstva nadležnog za financije u području prometa roba.

Inspeksijski nadzor

Članak 75.

Nadzor iz članka 74. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona obavlja se na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o postupanju protivno odredbama ovoga Zakona.

Pomoć pri obavljanju nadzora

Članak 76.

Policijski službenici ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, u granicama svojih ovlasti, na zahtjev nadležnog inspektora odnosno komunalnog redara osiguravaju pomoć pri provođenju nadzora ako se prilikom nadzora ili izvršenja rješenja pruža otpor ili se otpor očekuje ili je ugrožena sigurnost nadležnog inspektora odnosno komunalnog redara.

Provođenje nadzora

Članak 77.

(1) Nadležni inspektor iz članka 74. stavka 2. ovoga Zakona tijekom provođenja inspeksijskog nadzora u slučaju sumnje na postupanje protivno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega ovlašten je pregledati objekte na gospodarstvu, prostoru, prostorije, opremu i prijevozna sredstva.

(2) Vlasnici gospodarstava, prostorija, prostora, opreme i prijevoznih sredstava koji drže životinje moraju omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka, dati nadležnom inspektoru potrebne podatke, obavijesti i dokumentaciju te mu osigurati uvjete za nesmetan rad.

(3) Vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti propisane evidencije i dokumentaciju koji su mu potrebni za provođenje inspeksijskog nadzora.

Ovlašti inspektora

Članak 78.

Nadležni veterinarski inspektor iz članka 74. stavka 2. ovoga Zakona, uz ovlasti određene propisom o veterinarstvu, u provođenju inspekcijskog nadzora ovlašten je:

1. zabraniti postupanje protivno odredbama ovoga Zakona
2. narediti mjere za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku
3. posjedniku privremeno oduzeti životinju koja se nalazi u stanju na temelju kojega se može zaključiti da životinja trpi bol, patnju ili veliki strah, da je ozlijedena ili da bi nastavak njezinog života u istim uvjetima bio povezan s neotklonjivom boli, patnjom ili velikim strahom te životinju koju posjednik drži u neprimjerenim uvjetima
4. privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz
5. podnosi kaznenu prijavu ili optužni prijedlog.

Ovlasti komunalnog redara

Članak 79.

(1) U provedbi nadzora iz članka 74. stavka 3. ovoga Zakona komunalni redar je ovlašten:

- pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet stranke i drugih osoba nazočnih nadzoru
- ući u prostore/prostorije u kojima se drže kućni ljubimci
- uzimati izjave stranaka i drugih osoba
- zatražiti od stranke podatke i dokumentaciju
- prikupljati dokaze na vizualni i drugi odgovarajući način
- očitati mikročip
- obavljati druge radnje u skladu sa svrhom nadzora
- podnosi kaznenu prijavu ili optužni prijedlog.

(2) Ako u provedbi nadzora u skladu s člankom 51. stavkom 5. ovoga Zakona komunalni redar zaključi da se životinja nalazi u stanju iz članka 78. točke 3. ovoga Zakona dužan je odmah o tome obavijestiti veterinarskog inspektora koji će odlučiti o privremenom oduzimanju životinje.

(3) Ako komunalni redar tijekom nadzora uoči postupanje protivno odredbama ovoga Zakona, za koje nije nadležan, obvezan je o tome odmah obavijestiti veterinarskog inspektora.

(4) U svakoj situaciji koja zahtjeva pružanje veterinarske pomoći, zbrinjavanje životinje, pronalazak vlasnika te bilo kakvo drugo neposredno postupanje sa životinjom komunalni redar odmah obavještava sklonište.

Privremeno oduzimanje životinje

Članak 80.

(1) O privremenom oduzimanju životinje iz članka 78. točke 3. ovoga Zakona te predmeta i dokumentacije iz članka 78. točke 4. ovoga Zakona mora se izdati potvrdu, a oduzeta životinja smješta se u sklonište.

(2) Privremeno oduzeta životinja iz članka 78. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona može biti vraćena posjedniku ako su ispunjeni uvjeti za njezino daljnje držanje određeni odredbama ovoga Zakona, a u protivnom može biti zbrinuta u skloništu, ili smještena u primjereni smještaj ili po trajnom oduzimanju udomljena ili prodana.

(3) Ako životinju nije moguće zbrinuti na jedan od načina navedenih u stavku 1. ovoga članka, životinja može biti usmrćena na trošak vlasnika.

Pravni lijekovi

Članak 81.

(1) Protiv rješenja nadležnog tijela donesenog na temelju ovoga Zakona nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

(2) Protiv rješenja veterinarskog inspektora donesenog u prvom stupnju može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, koja ne odgađa izvršenje rješenja i o kojoj rješava Povjerenstvo za žalbe imenovano prema propisu o veterinarstvu.

Žalba protiv rješenja komunalnog redara

Članak 82.

(1) Protiv rješenja komunalnog redara može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

(2) O žalbi izjavljenoj protiv rješenja komunalnog redara iz stavka 1. ovoga članka odlučuje upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave nadležno za drugostupanske poslove

komunalnog gospodarstva, odnosno Ministarstvo koje je nadležno za poslove komunalnog gospodarstva ako je žalba izjavljena protiv rješenja komunalnog redara Grada Zagreba.

Novčana kazna

Članak 83.

(1) Ako komunalni redar u nadzoru utvrdi povredu u skladu s člankom 74. stavkom 3. ovoga Zakona ima pravo i obvezu naplatiti novčanu kaznu propisanu općim aktom predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave.

(2) Sredstva naplaćena u skladu sa stavkom 1. ovoga članka prihod su jedinica lokalne samouprave i koriste se za potrebe zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih životinja.

DIO DVANAESTI

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 84.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. životinjama nanosi bol ili patnju ili ih ozljeđuje ili ih namjerno izlaže bolestima ili strahu (članak 5. stavak 1.)

2. uzgaja životinje na način da trpe боли, patnje i strah i namjerno ih ozljeđuje (članak 5. stavak 2. točka 1.)

3. uvozi i prodaje životinje koje potječu iz uzgoja iz članka 5. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona (članak 5. stavak 2. točka 2.)

4. pri uzgoju životinja povećava agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama (članak 5. stavak 2. točka 3.)

5. huška životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresira na agresivnost protivno članku 5. stavku 2. točki 4. ovoga Zakona

6. obučava životinje za borbe, organizira borbe životinja ili sudjeluje u njima, posjeće ih i oglašava te u vezi s tim organizira klađenje i sudjeluje u klađenju protivno članku 5. stavku 2. točki 5. ovoga Zakona

7. daje stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama (članak 5. stavak 2. točka 9.)
8. koristi nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja te povećanja fizičkih performansi životinja (članak 5. stavak 2. točka 10.)
9. pri korištenju životinja za filmska i televizijska snimanja, oglašavanje, izložbe, smotre, natjecanja ili predstave, životinje prisiljava na neprirodno ponašanje ili se kod životinja izaziva bol, patnja, ozljede, strah ili smrt (članak 5. stavak 2. točka 11.)
10. prisiljava životinje na ponašanje koje kod njih očito izaziva bol, patnju, ozljede ili strah (članak 5. stavak 2. točka 12.)
11. izlaže životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu, ili nedostatku kisika uzrokujući kod životinja bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 5. stavak 2. točka 13.)
12. daje životnjama hranu ili tvari čije uzimanje izaziva bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 5. stavak 2. točka 14.)
13. životnjama odsijeca dijelove tijela koji su osjetljivi na bol (članak 5. stavak 2. točka 17.)
14. ograničava kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah (članak 5. stavak 2. točka 20.)
15. omamljuje, kolje ili usmrćuje životinje u ritualne svrhe (članak 5. stavak 2. točka 21.)
16. uzbagaža životinje u svrhu proizvodnje krvna (članak 5. stavak 2. točka 22.)
17. drži u zatočeništvu dupine i ostale morske sisavce iz porodice *Cetacea* protivno članku 5. stavku 2. točki 24. ovoga Zakona
18. ubada, stiska, nateže ili savija dijelova tijela životinja ili vješa životinje ili udara, potapa ili guši životinje ili baca ili namjerno gazi životinje prijevoznim sredstvima (članak 5. stavak 2. točka 25.)
19. izlaže životinje vatri, vrućim predmetima, nagrizajućim ili otrovnim tvarima te drugim fizikalnim ili kemijskim djelovanjima (članak 5. stavak 2. točka 27.)
20. čupa perje živoj peradi (članak 5. stavak 2. točka 28.)
21. puca u životinje bez obzira na vrstu oružja ili sprave za pucanje protivno članku 5. stavku 2. točki 29.

22. koristi za rasplod životinje koje nisu spolno zrele i koje nisu završile svoj rast ili životinje nakon odbijanja mladunčadi koje se još nisu oporavile ili koristi bolešću iscrpljene, ozlijedene ili prestrašene životinje (članak 5. stavak 2. točka 31.)
23. privezuje životinje uz motorno prijevozno sredstvo u pokretu (članak 5. stavak 2. točka 33.)
24. uvozi kože i proizvode od kože mladunaca tuljana u komercijalne svrhe protivno članku 5. stavku 4. ovoga Zakona
25. nanosi bol, patnju i ozljedu životnjama pri dresuri (članak 6. stavak 1. točka 3.)
26. izvodi zahvate na životnjama protivno članku 9. ovoga Zakona
27. usmrćuje životinje protivno članku 10. stavnima 1. i 3. ovoga Zakona
28. usmrćuje pse i mačke u svrhu proizvodnje hrane i drugih proizvoda protivno članku 10. stavku 2. ovoga Zakona
29. provede usmrćivanje životinja protivno članku 11. stavnima 1. i 2. ovoga Zakona
30. životinje ne usmrti veterinar ili stručno osposobljeni veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara protivno članku 11. stavku 3. ovoga Zakona
31. prevozi životinje protivno članku 12. ovoga Zakona
32. provodi pokus na ugroženim životinjskim vrstama, na primatima koji ne uključuju čovjeka, na životnjama koje su uzete iz prirode i na napuštenim životnjama protivno članku 23. stavku 3. ovoga Zakona
33. upotrebljava životinje strogo zaštićenih i ugroženih vrsta uzetih iz prirode za rad na izoliranim tkivima, organima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja (članak 25. stavak 3.)
34. kirurške zahvate na životnjama tijekom pokusa provode protivno članku 32. stavnima 3. do 6. ovoga Zakona
35. nema osposobljeno osoblje (članak 33.)
36. životinje koje se uzbajaju i koriste u svrhu proizvodnje ne njeguje te im ne osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu (članak 40.)
37. ne osigura hranjenje i napajanje životinja protivno članku 43. ovoga Zakona
38. divljim životnjama u prirodi izaziva patnju, bol, ozljede ili smrt ili ih se na takav način onemogućava u obavljanju fizioloških funkcija (članak 47. stavak 1.)
39. drži i postupa s kućnim ljubimcima protivno članku 51. stavnima 1. i 2. ovoga Zakona

40. drži psa protivno članku 51. stavku 4. ovoga Zakona
41. drži psa protivno članku 53. stavku 2. ovoga Zakona
42. ako usmrti životinju iz skloništa prije proteka roka od 60 dana protivno članku 67. stavku 3. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kn.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 20.000,00 do 70.000,00 kn.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 1., 2., 11. 12., 22. i 37. ovoga članka počinjen u obavljanju gospodarske djelatnosti drugi put, pravnim i fizičkim osobama uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od godine dana.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 1., 5., 6., 13., 15., 17., 18., 19. i 21. ovoga članka uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja životinje i zabrana držanja i nabavljanja druge životinje.

(6) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 37., 39. i 40. ovoga članka počinjen na životinji drugi put, fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja životinje i zabrana držanja i nabavljanja druge životinje.

Članak 85.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. koristi tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari, čijim korištenjem se uzrokuje bol (članak 5. stavak 2. točka 7.)
2. organizira utrke pasa (članak 5. stavak 2. točka 8.)
3. izlaže životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu, ili nedostatku kisika uzrokujući kod životinja bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 5. stavak 2. točka 13.)
4. prisiljava životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ukoliko to ne odredi veterinar u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili u svrhe pokusa ili ako nije znanstveno opravdano (članak 5. stavak 2. točka 15.)

5. zanemaruje životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu (članak 5. stavak 2. točka 16.)
6. hrani životinje drugim živim životnjama osim ako je isto potrebno za preživljavanje životinje te ako se time oponašaju uvjeti u prirodi (članak 5. stavak 2. točka 18.)
7. upotrebljava žive životinje kao mamce u lovnu (članak 5. stavak 2. točka 19.)
8. koristi kopitare za izvlačenje trupaca iz šuma (samaraši), osim u teško pristupačnim područjima gdje to nije moguće bez korištenja kopitara (članak 5. stavak 2. točka 32.)
9. pari domaće pse i mačke s divljinom životnjama (članak 5. stavak 2. točka 38.)
10. zajedno drži nezdružljive životinje (članak 5. stavak 2. točka 39.)
11. napusti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlu životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka (članak 6. stavak 1. točka 1.)
12. uzgojenu ili othranjenu divlu životinju izlaže slobodnoj prirodi ili je ondje naseli, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru (članak 6. stavak 1. točka 2.)
13. pravodobno ne zatraži veterinarsku pomoć i zbrinjavanje bolesnih ili ozlijedenih životinja ili veterinarsku pomoć pri porodu ako je potrebna ili odgovarajuću njegu bolesnih, ozlijedenih i iscrpljenih životinja (članak 6. stavak 2.)
14. životinji koju je ozlijedio ne pruži potrebnu pomoć (članak 7. stavak 1.)
15. operacijski i zootehnički zahvat na životnjama obavlja bez anestezije ili analgezije (članak 8.)
16. ne osigura odgovarajući smještaj pokusnih životinja i skrb o njima, označavanje i identifikaciju pokusnih životinja, vođenje evidencija i izvješćivanje nadležnog tijela (članak 13. stavci 1. i 6.)
17. obavljaju djelatnosti uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja bez rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika (članak 13. stavci 2. i 4.)
18. ne obavijesti nadležno tijelo o značajnijoj promjeni strukture ili funkcije objekta (članak 13. stavak 5.)
19. ne osigura dobrobit životinja (članak 14. stavak 4.)
20. ne osnuju povjerenstvo za dobrobit životinja (članak 15. stavak 1.)
21. provodi pokus bez projekta kojeg je odobrilo nadležno tijelo (članak 16. stavak 1.)
22. provodi pokuse protivno članku 19. stavku 1. ovoga Zakona

23. provodi pokus protivno njegovoj svrsi (članak 22.)
24. provodi pokus protivno članku 23. stavku 1. ovoga Zakona
25. provodi pokus koji nije dopušten protivno članku 23. stavku 2. ovoga Zakona
26. koristi izolirane organe, tkiva i trupove laboratorijskih životinja bez rješenja nadležnog tijela (članak 24. stavak 1.)

27. ne osigura odgovarajući smještaj i njegu laboratorijskih životinja, označavanje i identifikaciju laboratorijskih životinja te vođenje propisanih evidencija (članak 24. stavak 2.)
28. u znanstvene i obrazovne svrhe koristi druge vrste životinja, a ne laboratorijske životinje protivno članku 25. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona
29. koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka bez rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka (članak 27. stavak 2.)
30. provodi pokuse na životnjama protivno članku 29. ovoga Zakona
31. oblikovanje, planiranje i osmišljavanje projekta provode osobe bez odgovarajućih znanja i koje nisu osposobljene protivno članku 32. stavku 1. ovoga Zakona
32. p ostupke pri proizvodnji bioloških pripravaka ne provode veterinari (članak 32. stavak 2.)
33. životinje uzgaja i koristi u svrhu proizvodnje protivno članku 38. ovoga Zakona
34. ne osigura dovoljan broj osposobljenih osoba za brigu o životnjama protivno članku 39. stavku 1. ovoga Zakona
35. ograničava kretanje životinja protivno članku 41. ovoga Zakona
36. vezuje divlje životinje protivno članku 42. ovoga Zakona
37. izgradi i opremi nastambe protivno članku 44. ovoga Zakona
38. životinje drži izvan nastambi protivno članku 43. stavku 3. ovoga Zakona
39. ne kontrolira životinje protivno članku 45. stavku 1. ovoga Zakona
40. ne osigura opremu protivno članku 45. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona
41. divlje životinje drži i užgaja protivno članku 46. ovoga Zakona
42. proda ili daje kućne ljubimce maloljetnim osobama (članak 50. stavci 1. i 2.)

43. proda ili da životinju osobi koja odbije pokazati ispravu protivno članku 50. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona
44. o prodanim ili darovanim životinjama ne vode evidenciju (članak 50. stavak 5.)
45. ne zbrinu mладунčад vlastitih kućnih ljubimaca protivno članku 52. stavku 2. ovoga Zakona
46. užgaja kućne ljubimce namijenjene prodaji bez rješenja (članak 54. stavak 1.)
47. užgaja kućne ljubimce namijenjene prodaji protivno članku 54. stavcima 2. i 6. ovoga Zakona
48. objekt za privremeni smještaj kućnih ljubimaca ne ispunjava uvjete protivno članku 56. stavku 6. ovoga Zakona
49. užgaja, drži i prodaje strane životinjske vrste protivno članku 57. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona
50. razmnožava strane životinjske vrste protivno članku 57. stavku 4. ovoga Zakona
51. drži strane životinjske vrste protivno članku 58. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona
52. užgaja i drži strane životinjske vrste protivno članku 58. stavku 3. ovoga Zakona
53. zoološki vrt obavlja djelatnost protivno članku 59. stavcima 1. i 4. ovoga Zakona
54. zoološki vrt ne osigura uvjete protivno članku 60. stavku 1. ovoga Zakona
55. životinje drži i koristi u cirkuskim predstavama protivno članku 61. ovoga Zakona
56. koristi životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe s ciljem predstavljanja životinja protivno članku 62. ovoga Zakona
57. ako životinju smjesti u sklonište protivno članku 63. stavku 4. ovoga Zakona
58. ne provodi mjere protivno članku 66. ovoga Zakona
59. udomi, daruje ili proda životinju prije proteka roka od 14 dana protivno članku 67. stavku 2. ovoga Zakona
60. ne dostavlja izvješće protivno članku 67. stavku 4. ovoga Zakona
61. ne prijavi podatke protivno članku 68. stavku 2. ovoga Zakona
62. ne daju podatke protivno članku 69. stavcima 1. i 3. ovoga Zakona

63. ne ispunjava uvjete protivno članku 72. stavku 6. ovoga Zakona

64. prodaje životinje protivno članku 73. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kn.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kn.

Članak 86.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kn kaznit će se za prekršaj fizička i pravna osoba ako:

1. drži životinje u ugostiteljskim objektima u svrhu ukrašavanja prostora, osim ako se životinjama ne osiguraju primjereni uvjeti držanja i onemogući uznemiravanje (članak 5. stavak 2. točka 34.)

2. koristi divlje životinje u komercijalne svrhe (članak 5. stavak 2. točka 35.)

3. drži i koristi divlje životinje u svrhu prikazivanja javnosti, osim u zoološkim vrtovima (članak 5. stavak 2. točka 36.)

4. se ne upiše u evidenciju protivno članku 39. stavku 2. ovoga Zakona

5. ne vodi evidencije protivno članku 39. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona

6. divljim životinjama u prirodnim staništima ne osigura uvjete protivno članku 48. ovoga Zakona

7. kao posjednik više od devet pasa ne udovolji uvjetima iz članka 64. ovoga Zakona (članak 55.)

8. ne osigura sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja protivno članku 63. stavku 3. ovoga Zakona.

9. ne osigura uvjete za sklonište protivno članku 64. stavku 5. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kn.

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom od 8.000,00 do 15.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba, novčanom kaznom od 3.000,00 do 5.000,00 kn odgovorna osoba u pravnoj osobi te novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 kn fizička osoba ako:

1. daje žive životinje kao nagrade u igrama na sreću (članak 5. stavak 2. točka 6.)
2. izlaže pse s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa (članak 5. stavak 2. točka 37.)
3. ne da usmrtili životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol (članak 11. stavak 4.)
4. ne evidentira uzgoj kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s manje od tri rasplodne ženke iste vrste životinja protivno članku 54. stavku 5. ovoga Zakona
5. ne prijavi nestanak kućnog ljubimca protivno članku 63. stavku 1. ovoga Zakona
6. ne prijavi nalazak životinje protivno članku 63. stavku 2. ovoga Zakona
7. ne prijavi nabavu psa protivno članku 67. stavku 1. ovoga Zakona
8. pri oglašavanju životinja u svrhu prodaje postupi protivno članku 73. stavku 3. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se kazniti na mjestu počinjenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 kn pravna osoba, novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 kn odgovorna osoba u pravnoj osobi te novčanom kaznom od 500,00 kn fizička osoba.

(3) Novčanu kaznu iz stavka 2. ovoga članka izriče i naplaćuje veterinarski inspektor.

(4) Ako počinitelj prekršaja odbije odmah platiti kaznu iz stavka 2. ovoga članka protiv njega se pokreće redoviti prekršajni postupak.

Članak 88.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kn kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1. spolno opći sa životinjom ili na drugi način zadovoljava spolne potrebe pomoću životinje (članak 5. stavak 1. točka 26.)
2. baca petarde na životinje ili druga pirotehniča sredstava (članak 5. stavak 1. točka 30.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen na kućnom ljubimcu, fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja kućnog ljubimca i zabrana držanja i nabavljanja druge životinje.

Članak 89.

Novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kn kaznit će se odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako:

1. ne organizira pružanje potrebne pomoći životinjama protivno članku 7. stavkom 2. ovoga Zakona
2. ne osigura sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja protivno članku 65. stavku 2. ovoga Zakona
3. ne organizira koordinacijske radne skupine protivno članku 70. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 90.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 kn kaznit će se voditelj projekta kao fizička osoba ako provodi projekt protivno članku 21. stavku 1. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 kn kaznit će se voditelj pokusa kao fizička osoba ako provodi pokus protivno članku 21. stavku 2. ovoga Zakona.

DIO TRINAESTI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 91.

(1) Ne dovodeći u pitanje odredbu članka 5. stavka 2. točke 22. ovoga Zakona, uzgajivači činčila koji su do 1. siječnja 2017. godine obavljali uzgoj činčila u svrhu proizvodnje krvna, trebaju dovršiti uzgoj činčila u svrhu proizvodnje krvna, bez uvođenja od 1. siječnja 2017. godine u proizvodnju novih jedinki, a najkasnije do 1. siječnja 2018. godine.

(2) Odredba članka 5. stavka 2. točke 37. ovoga Zakona primjenjuje se na pse rođene nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ne dovodeći u pitanje odredbu članka 5. stavka 2. točke 35. ovoga Zakona divlje životinje koje se već drže u komercijalne svrhe mogu se držati u komercijalne svrhe do prestanka proizvodnje, prodaje ili uginuća divlje životinje.

Članak 92.

(1) Obvezuje se ministar da će provedbeni propis iz članka 64. stavka 4. ovoga Zakona donijeti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a provedbene propise iz članka 5. stavka 4., članka 13. stavka 5., članka 14. stavka 5., članka 16. stavka 5., članka 17. stavka 6., članka 18. stavka 3., članka 19. stavka 3., članka 22. stavka 5., članka 24. stavka 5., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 4., članka 32. stavka 6., članka 33. stavka 4., članka 36. stavka 3., članka 38. stavka 4., članka 39. stavka 4., članka 53. stavka 2., članka 54. stavka 6., članka 56. stavka 6., članka 57. stavka 5., članka 58. stavka 5., članka 59. stavka 4. i članka 72. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06., 37/13. i 125/13.):

- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje i higijenski servisi (Narodne novine, br. 110/04, 121/04 i 29/05)
- Pravilnik o uvjetima za osnivanje i rad zooloških vrtova (Narodne novine, br. 67/05)
- Pravilnik o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (Narodne novine, br. 79/08)
- Pravilnik o opasnim psima (Narodne novine, br. 117/08)
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji (Narodne novine, br. 56/09)
- Pravilnik o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (Narodne novine, br. 44/10)
- Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica (Narodne novine, br. 77/10, 99/10 – ispravak i 51/11)
- Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (Narodne novine, br. 110/10)
- Pravilnik o registraciji gospodarstava na kojima se drže kokoši nesilice (Narodne novine, br. 113/10, 5/13 i 36/13)
- Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (Narodne novine, br. 119/10)
- Pravilnik o postupku prikupljanja podataka tijekom inspekcija na farmama (Narodne novine, br. 5/13)
- Pravilnik o zaštiti životinja koje se koriste u znanstvene svrhe (Narodne novine, br. 55/13)
- Naredba o zabrani uvoza koža i proizvoda od koža mladunaca određenih vrsta tuljana (Narodne novine, br. 51/12)

Članak 93.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06., 37/13. i 125/13.).

Članak 94.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2017. godine.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, članci 57. i 58. te članak 85. stavak 1. točke 50. do 53. ovoga Zakona stupaju na snagu 1. siječnja 2020. godine, a članci 70. i 71. te članak 89. točka 3. ovoga Zakona stupaju na snagu 1. siječnja 2018. godine.

OBRASLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom se odredbom uređuje predmet Zakona o zaštiti životinja (u dalnjem tekstu: Zakon).

Uz članak 2.

Ovim je člankom utvrđeno da Zakon sadržava odredbe izrađene u skladu s aktima (direktivama) Europske unije u području zaštite životinja.

Uz članak 3.

Ovom je odredbom propisano na koje se životinje primjenjuje odnosno ne primjenjuje Zakon.

Uz članak 4.

Ovim se člankom definiraju pojmovi koji se koriste u Zakonu te je utvrđena odredba o rodnim pojmovima.

Uz članak 5.

Ovim se člankom zabranjuju pojedini postupci na životinjama u svrhu njihove zaštite te se istodobno propisuju izuzeci od utvrđenih zabrana.

Uz članak 6.

Ovom se odredbom Zakona propisuju obveze posjednika pri držanju i uzgoju životinje, a u cilju njene zaštite.

Uz članak 7.

Ovim se člankom propisuje obveza pružanja pomoći i životinji u slučaju kada je se ozlijedi te obveza jedinica lokalne samouprave da organiziraju i financiraju pružanje potrebne pomoći ako nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju.

Uz članak 8.

Ovim je člankom propisana primjena anestezije odnosno analgezije kod operacijskih i zootehničkih zahvata na životinjama.

Uz članak 9.

Ovom odredbom Zakona zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija dijelova životinjskog tijela osjetljivih na bol te uklanjanje ili uništavanje dijelova organa ili tkiva ili cijelih organa te su propisani iznimni slučajevi kada je to moguće te kada se pri izvođenju zahvata na životinjama ne primjenjuje anestezija odnosno analgezija.

Uz članak 10.

Ovim je člankom utvrđena zabrana usmrćivanja životinja protivno odredbama Zakona te zabrana usmrćivanja pasa i mačaka u svrhu proizvodnje hrane i drugih proizvoda, kao i zaštita životinja pri usmrćivanju odnosno korištenje sredstva posebne namjene te propisanih postupaka pri usmrćivanju životinja.

Uz članak 11.

Ovim su člankom propisani uvjeti za usmrćivanje životinja te tko donosi odluku o usmrćivanju i tko može obaviti usmrćivanje.

Uz članak 12.

Ovom odredbom Zakona propisana je zaštita životinja u prijevozu koji se ne obavlja u komercijalne svrhe.

Uz članak 13.

Ovim člankom je propisano da uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju prije započinjanja obavljanja djelatnosti ishoditi rješenje kojim se potvrđuje da su osigurali odgovarajući smještaj pokušnih životinja i skrb o njima te udovoljavanje drugim uvjetima koji su propisani ovom odredbom.

Uz članak 14.

Ovim su člankom propisani postupak i uvjeti za ukidanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika iz članka 13. Zakona.

Uz članak 15.

Ovom je odredbom Zakona propisano da uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osnovati povjerenstvo za dobrobit životinja te njegove zadaće i tko mora biti član povjerenstva.

Uz članak 16.

Ovim su člankom propisani uvjeti koje mora ispuniti korisnik za provođenje pokusa te postupanje nadležnog tijela po zahtjevu korisnika.

Uz članak 17.

Ovim je člankom propisan postupak za donošenje rješenja o odobrenju projekta.

Uz članak 18.

Ovom odredbom Zakona je propisano izdavanje jednog rješenja o odobrenju projekta u slučaju višestrukih generičkih projekata koje provodi isti korisnik, dok se za proizvodnju bioloških pripravaka ili u dijagnostičke svrhe prema utvrđenim metodama izdaje se jedno rješenje o odobrenju projekta.

Uz članak 19.

Ovim su člankom propisane obveze korisnika pri provođenju pokusa te se utvrđuje mogućnost izmjene projekta na zahtjev korisnika.

Uz članak 20.

Ovim su člankom propisani postupak i uvjeti za ukidanje rješenja o odobrenju projekta iz članka 17. Zakona.

Uz članak 21.

Ovom se odredbom Zakona propisuje odgovornost voditelja projekta za provođenje projekta te voditelja pokusa za provođenje pokusa.

Uz članak 22.

Ovim je člankom propisana svrha u koju se mogu provoditi pokusi.

Uz članak 23.

Ovim su člankom propisani uvjeti pod kojima se pokus mora provoditi te kada provođenje pokusa nije dopušteno.

Uz članak 24.

Ovom su odredbom Zakona propisani uvjeti za korištenje izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja u znanstvene ili obrazovne svrhe te uvjeti za donošenje rješenja o korištenju organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja.

Uz članak 25.

Ovim je člankom utvrđeno da se u svrhu pokusa iz članka 24. ovoga Zakona mogu koristiti samo laboratorijske životinje te iznimke od toga pravila.

Uz članak 26.

Ovim su člankom propisani postupak i uvjeti za ukidanje rješenja o korištenju organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja iz članka 24. Zakona.

Uz članak 27.

Ovim su člankom propisani uvjeti i postupak za donošenje rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka te za ukidanje rješenja.

Uz članak 28.

Ovom je odredbom Zakona propisano vođenje upisnika odobrenih uzgajivača, dobavljača i korisnika, korisnika odobrenih za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja, uzgajivača, dobavljača i korisnika odobrenih za korištenje životinja za proizvodnju bioloških pripravaka te pravnih osoba koje provode osposobljavanje osoblja.

Uz članak 29.

Ovim je člankom propisano korištenje životinja u obrazovne svrhe.

Uz članak 30.

Ovim je člankom propisano vođenje statističkih evidencija o broju i vrstama upotrijebljenih životinja te vrsti pokusa i način objave tih podataka.

Uz članak 31.

Ovom odredbom Zakona je utvrđeno da se o tijeku pokusa na životnjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju voditi zapisnici.

Uz članak 32.

Ovim su člankom propisani uvjeti za rad s pokusnim životnjama, uključujući za provođenje kirurških zahvata na životnjama.

Uz članak 33.

Ovom je člankom utvrđeno da osoblje uzgajivača, dobavljača i korisnika te kod korištenja izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja u znanstvene ili obrazovne svrhe, kao i kod korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka mora biti osposobljeno.

Uz članak 34.

Ovim su člankom propisane odredbe o donošenju i ukidanju rješenja koje se izdaje pravnim ili fizičkim osobama za osposobljavanje pravnih ili fizičkih osoba koje provode pokuse na životinjama.

Uz članak 35.

Ovom je odredbom utvrđeno Etičko povjerenstvo za zaštitu životinja koje se koriste u znanstvene svrhe te njegovi poslovi.

Uz članak 36.

Ovim su člankom propisane odredbe o troškovima Etičkog povjerenstva iz članka 34. Zakona.

Uz članak 37.

Ovim člankom su propisane odredbe o Povjerenstvu za zaštitu životinja, njegov ustroj te poslovi koje obavlja.

Uz članak 38.

Ovom odredbom se propisuju načela držanja životinja koje se uzbajaju i koriste u svrhu proizvodnje u skladu s dobrom proizvodnom praksom i znanstvenim saznanjima te se za to utvrđuje odgovornost posjednika.

Uz članak 39.

Ovim člankom su propisane daljnje obveze posjednika koji uzbajaju i koriste životinje u svrhu proizvodnje i to da se o životnjama brine dovoljan broj osposobljenog osoblja, obveza registracije posjednika te vođenje evidencija.

Uz članak 40.

Ovim člankom je propisana obveza posjednika u slučaju bolesti ili ozljede životinje.

Uz članak 41.

Ovom odredbom su utvrđene norme glede kretanja i ograničavanja kretanja domaćih životinja koje se uzbajaju i koriste u svrhu proizvodnje te osiguranja odgovarajućeg prostora tim životnjama.

Uz članak 42.

Ovim člankom utvrđena je obveza vezivanja divljih životinja i iznimke od toga.

Uz članak 43.

Odredbom članka 43. Zakona propisana su pravila vezano za hranjenje i napajanje životinja.

Uz članak 44.

Ovim člankom su propisani uvjeti glede nastambi te prostora za smještaj životinja koje se uzbajaju i koriste u svrhu proizvodnje te uvjeti držanja životinja koje se uzbajaju i koriste u svrhu proizvodnje kada su smještene izvan nastambi .

Uz članak 45.

Ovim je člankom propisana obveza sustavne kontrole životinja koje se uzbudjuju i koriste u svrhu proizvodnje te opreme neophodne za životinje.

Uz članak 46.

Ovim člankom je utvrđena odredba o zaštiti divljih životinja pri držanju i uzgoju.

Uz članak 47.

Ovom odredbom utvrđena su zabranjena postupanja prema divljim životnjama u prirodnim staništima.

Uz članak 48.

Ovim člankom utvrđene su obveze javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenici prava lova prema divljim životnjama u prirodnim staništima.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisano je postupanje i zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa.

Uz članak 50.

Ovom odredbom Zakona su propisani uvjeti za prodaju i davanje radi udomljavanja ili skrbi kućnih ljubimaca.

Uz članak 51.

Ovom odredbom Zakona se propisuju uvjeti držanja kućnih ljubimaca, a uvjete i način držanja kućnih ljubimaca propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave .

Uz članak 52.

Ovim člankom je propisana obveza kontrole razmnožavanja kućnih ljubimaca te zbrinjavanja mладунчади kućnih ljubimaca, a što su dužni provoditi posjednici kućnih ljubimaca

Uz članak 53.

Ovim člankom je propisana obveza osiguravanja odgoja i/ili školovanja životinje, čime se sprječava njena opasnost za okolinu.

Uz članak 54.

Ovom odredbom Zakona je propisana nemogućnost uzgoja kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki iste vrste životinja bez rješenja o odobravanju uzgoja te obveza evidentirati kod nadležnog veterinarskog ureda uzgoje kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s manje od tri rasplodne ženke iste vrste životinja prije njihove prodaje, ako se prodaju.

Uz članak 55.

Odredbom članka 55. Zakona utvrđeno je da posjednik koji drži više od devet pasa mora udovoljiti uvjetima za sklonište za životinje (u dalnjem tekstu: sklonište).

Uz članak 56.

Ovim člankom su propisani uvjeti za privremeni smještaj kućnih ljubimaca.

Uz članak 57.

Ovim člankom se propisuju uvjeti za uzgoj, držanje i prodaju stranih životinjskih vrsta kao kućnih ljubimaca.

Uz članak 58.

Ovom odredbom se propisuje mogućnost držanje stranih životinjskih vrsta kao kućnih ljubimaca uz odobrenje nadležnog tijela.

Uz članak 59.

Ovim se člankom propisuje da zoološki vrt prije započinjanja obavljanja djelatnosti mora ishoditi rješenje.

Uz članak 60.

Ovim člankom se propisuju uvjeti za rad zoološkog vrta.

Uz članak 61.

Ovom se odredbom Zakona utvrđuje zabrana držanja životinja u cirkusima i njihovog korištenja u cirkuskim predstavama, osim domaćih životinja u svrhu prikazivanja vrsti svojstvenog ponašanja koje je istovjetno ponašanju životinja u prirodnom okolišu.

Uz članak 62.

Ovim su člankom propisani uvjeti za korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe s ciljem predstavljanja životinja.

Uz članak 63.

Ovim se člankom propisuje postupanje u slučaju gubitka kućnog ljubimca te postupanje u slučaju napuštene ili izgubljene životinje. Također je u članku utvrđena odredba prema kojoj sklonište mora osigurati sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja i njihov smještaj.

Uz članak 64.

Ovim člankom su propisane odredbe vezane za osnivanje skloništa.

Uz članak 65.

Ovom odredbom Zakona je utvrđena obveza jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave da osnuju i organiziraju te financiraju sklonište u slučaju kada ono nije osnovano. Također je propisano da način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životnjama propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Uz članak 66.

Ovim člankom je propisano koje djelatnosti može obavljati sklonište.

Uz članak 67.

Ovim člankom je propisano postupanje sa životnjama u skloništu: obveza posjednika da prijavi psa udomljenog iz skloništa, kada sklonište može udomiti, darovati ili prodati životinju iz skloništa, mogućnost usmrćivanja životinja iz skloništa.

Uz članak 68.

Propisivanjem odredbe članka 68. stavka 1. Zakona omogućit će se skloništima pristup upisniku kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo. Člankom 68. stavkom 2. Zakona utvrđena je obveza prijave podataka o mjestu odredišta psa i o njegovom udomitelju ako se pas iz Republike Hrvatske unosi u države članice ili treće zemlje. Člankom 68. stavkom 3. utvrđena je obveza za osobe ili udruge koje se bave prodajom ili dalnjim udomljavanjem napuštenih ili izgubljenih životinja da udovolje uvjetima za držanje i smještaj životinja.

Uz članak 69.

Ovim je člankom propisano poticanje zaštite životinja kroz informacijske centre za napuštene i izgubljene životinje, koje organiziraju skloništa te kroz djelovanje nadležnih tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 70.

Ovim je člankom utvrđena obveza jedinica područne (regionalne) samouprave da organiziraju koordinacijske radne skupine koje se sastoje se od predstavnika: područne (regionalne) samouprave, skloništa nevladinih organizacija za zaštitu životinja, tijela nadležnog za komunalno gospodarstvo, tijela nadležnog za unutarnje poslove, Hrvatske veterinarske komore i veterinarskih inspektora u svrhu provedbe poslova koordinacije u primjeni propisa iz područja zaštite životinja te razvoj dobre prakse, a u svrhu zaštite zdравila i dobrobiti životinja, kroz povećanje svijesti javnosti i posjednika o odgovornom posjedovanju životinje .

Uz članak 71.

Ovom se odredbom utvrđuje obveza donošenja programa kontrole populacije napuštenih pasa, a koje donose jedinice područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 72.

Ovim člankom su propisani uvjeti za prodaju kućnih ljubimaca.

Uz članak 73.

Člankom 73. stavcima 1. i 2. Zakona utvrđena zabrana prodaje pasa, mačaka i pitomih vretica u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca te prodaja životinja koje su još ovisne o majci ili koje se ne mogu samostalno hraniti te bolesnih ili ozlijedenih životinja. Člankom 73. stavcima 2. i 3. utvrđene su odredbe vezano za oglašavanje životinja.

Uz članak 74.

Prema odredbi članka 74. Zakona upravni nadzor nad provedbom Zakona provodi Ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, a inspekcijski veterinarski odnosno stočarski inspektorji. Nadzor vezano za postupanje s divljim životnjama pronađenim izvan prirodnog staništa, uvjete i način držanja kućnih ljubimaca i način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životnjama što je propisano općim aktima predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave provode komunalni redari.

Uz članak 75.

Ovim je člankom propisano kada se provodi inspekcijski nadzor.

Uz članak 76.

Ovom odredbom je utvrđeno da policijski službenici u granicama svojih ovlasti osiguravaju pomoć pri provođenju nadzora.

Uz članak 77.

Ovim člankom su propisane ovlasti inspektora u provođenju nadzora nad odredbama Zakona.

Uz članak 78.

Ovim člankom su utvrđene daljnje ovlasti veterinarskog inspektora u provođenju inspekcijskog nadzora.

Uz članak 79.

Ovim člankom su utvrđene ovlasti komunalnog redara u provođenju nadzora.

Uz članak 80.

Ovom odredbom je propisano postupanje pri privremenom oduzimanju životinje i dokumentacije te postupanje s privremeno oduzetom životinjom tijekom inspekcijskog nadzora.

Uz članak 81.

Ovim člankom je propisana mogućnost izjavljivanja žalbe protiv rješenja veterinarskog inspektora donesenog u prvom stupnju te pokretanja upravnog spora protiv rješenja nadležnog tijela.

Uz članak 82.

Ovom odredbom Zakona propisana je mogućnost izjavljivanja žalbe protiv rješenja komunalnog redara.

Uz članak 83.

Ovim člankom je utvrđena mogućnost da komunalni redar naplati novčanu kaznu te da su naplaćena sredstva prihod jedinica lokalne samouprave.

Uz članak 84. do 90.

Od članka 84. do 90. Zakona propisane su prekršajne odredbe za postupanja protivna Zakonu.

Uz članak 91.

Odredbom članka 91. stavka 1. Zakona propisana je prijelazna odredba kojom se omogućava da uzgajivači činčila koji su do 1. siječnja 2017. godine obavljali uzgoj činčila u svrhu proizvodnje krzna dovrše njihovu proizvodnju, bez uvođenja od 1. siječnja 2017. godine u proizvodnju novih jedinki, a najkasnije do 1. siječnja 2018. godine.

Odredbom članka 91. stavka 2. Zakona propisana je prijelazna odredba kojom je utvrđeno da se zabrana izlaganja pasa s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa propisana člankom 5. stavkom 2. točkom 37. ovoga Zakona primjenjuje na pse rođene nakon stupanja na snagu Zakona. Ovim člankom propisana je i prijelazna odredba kojom je utvrđeno da se divlje životinje iz članka 5. stavka 2. točke 35. ovoga Zakona mogu se držati u komercijalne svrhe do prestanka proizvodnje, prodaje ili uginuća divlje životinje.

Uz članak 92.

Ovim se člankom propisuje rok u kojem će ministar donijeti provedbene propise utvrđene ovim Zakonom te da do tada ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06., 37/13. i 125/13).

Uz članak 93.

Ovom se odredbom Zakona utvrđuje da će se postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti životinja (Narodne novine, br. 135/06., 37/13. i 125/13).

Uz članak 94.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu Zakona.